

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

Altmış yedinci İnikat

11 . V . 1960 Çarşamba

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1. — Sabık zabıt hulâsası	463:464	6838 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin 7	
2. — Havale edilen evrak	464:465	numaralı bendinin tadili hakkındaki ka-	
3. — Yoklama	465	nunun teklifinin geriverilmesine dair tak-	
4. — Riyaset Divanının Heyeti Umu-		riri (2/418, 4/209)	466
miyeye mâruzatı	465	4. — Maarif Encümeni Riyasetinin,	
1. — Vazife ile yurt dışına giden Ha-		muhtelif kanunlar gereğince verilen üni-	
riciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun av-		versite ve akademi tazminatlarının artı-	
detine kadar kendisine, Dahiliye Vekili		rılması hakkındaki kanun lâyihasının	
Namık Gedik'in vekillik edeceğine dair		Maarif Encümenine verilmesine dair tez-	
Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/637)	465:466	keresi	466
2. — Bursa Mebusu Necdet Azak'ın,		5. — Artvin mebusları Hilmi Çeltik-	
5837 sayılı Kanununun 6734 sayılı Kanunla		çioğlu ve Mecit Bumin'in, Büyük Millet	
muaddel 1, 3 ve 5 nci maddeleriyle, 5837		Meclisi toplantısının 23 Mayıs 1960 Pa-	
sayılı Kanununun 8 nci maddesinin tefsirine		zartesi gününe talikine dair tavriri	466:467
dair tavririnin kurulacak muvakkat bir		5. — Müzakere edilen maddeler	467
encümende müzakere edilmesine dair Çal-		1. — Tapulama Kanununun 13 nci	
ışma Encümeni Riyaseti tezkeresi (4/205,		maddesinin 6335 sayılı Kanunla değışti-	
3/638)	466	rilen (D) fıkrası ile aynı kanunla ilâve	
3. — Denizli Mebusu A. Hamdi Sancar		edilen ek maddesinin tadili ve mezkûr	
ve Bursa Mebusu Hilâl Ülman'ın, 5423		kanuna bir madde eklenmesi hakkında	
sayılı Esnaf Vergisi Kanununun kaldırıl-		kanun lâyihası ile Tapulama kanunu lâyi-	
ması ve 5421 sayılı Kanunun bâzı mad-		hası ve Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın,	
delerinin tadili ve bâzı maddelerine fık-		Tapulama Kanununun 54 nci maddesine	
ralar ilâvesi hakkındaki 6582 sayılı Ka-		bir fıkra eklenmesi, Adana Mebusu Ke-	
nunun bâzı maddelerinin tadili ve bu ka-		mal Sarıbrahimoğlu'nun, Tapulama Ka-	
nuna bâzı hükümler ilâvesine mütedair		nununun 6335 sayılı Kanunla muaddel 13	

ncü maddesi ile 35 nci maddesinde değişiklik yapılması, Van Mebusu Sait Erdiğin, Tapulama Kanununun bazı maddelerinin tadiline ve bazı maddelerine fıkra ve mezkûr kanuna bir ek ve bir muvakkat madde ilâvesi, Giresun Mebusu Doğan Köymen'in, Tapulama Kanununun 13 ncü maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkındaki 6335 sayılı Kanunun, Ankara Mebusu Selim Soley'in, Tapulama Kanununun 6335 sayılı Kanuna değiştirilen 13 ncü maddesinin (D) fıkrasının ve Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Tapulama Kanununun 13 ncü maddesinin (D) fıkrasının tadili hakkında kanun teklifleri ile Dahiliye Encümeni ve Muvakkat Encümen mazbataları (1/285, 1/536) 467:481

6. — Sualler ve cevaplar 481

A — Tahrirî sualler ve cevapları 481

1. — Bursa Mebusu Hüseyin Bayrı'nın, Bursa Askerî Hastanesi inşaatının eksik kalan kısımlarının ne zaman tamamlanacağına dair sualine Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in tahrirî cevabı (7/1101) 481:482

2. — Malatya Mebusu Tevfik Ünsalan'ın, Ziraat Bankasının İzmir - Kuruçeşme'de kurulmuş olan Yapı Kooperatifine kredi açığının doğru olup olmadığına dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/1028) 482

3. — Maraş Mebusu Nusret Durakba-

şa'nın, Çukurova Elektrik Türk Anonim Ortaklığı İdare Meclisi Reisinin şirkette hissedar olup olmadığına dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/1074) 482:483

4. — Burdur Mebusu Osman Eroğlu'nun, Kestel gölünün kurutulması ve Arvalı çayından sulama işlerinde faydalanılması için bir bent yapılması hususunda ne düşünüldüğüne dair sualine Nafia Vekili Tefik İleri'nin tahrirî cevabı (7/975) 483

5. — Sivas Mebusu Şinasi Moran'ın, PTT Umum Müdürlüğüne ait otomobillerden birinin mevzuata aykırı olarak Ankara - Sivas arasında kullanılıp kullanılmadığına dair sualine Münakalât Vekili Şemi Ergin'in tahrirî cevabı (7/1002) 483:484

6. — Maraş Mebusu Nusret Durakbaşa'nın, Maraş Otomatik Telefon Şebekesinin ne vakit faaliyete geçirileceğine dair sualine Münakalât Vekili Şemi Ergin'in tahrirî cevabı (7/1010) 484:485

7. — Elâzığ Mebusu Nâzım Öztürk'ün, Elâzığ'da inşa edilmekte olan Et Kombinasyonunun ne zaman faaliyete geçirildiğine dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/1026) 485

8. — Ankara Mebusu Selim Soley'in, Et ve Balık Kurumu Ankara Kombinasyonunda Personel ve Sosyal İşler Şefi tarafından işçilere verilen şifahi talimata dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/1099) 485:486

1. — SABIK ZABIT HULASASI

Balıkesir Mebusu Mücteba İştın ile Bursa Mebusu Yekta Teksel'in mebusluktan istifa ettiklerine dair takrirleri okundu.

Ordu mensuplarıyla Emniyet Umum Müdürlüğü ve Gümrük muhafaza ve muamele sınıfı kadrolarında çalışanlara verilen tayın istihkaklarının artırılması hakkındaki 7238 sayılı Kanunun 1 nei maddesinin 3 numaralı bendinde geçen (Seyyar ordu) tâbirinin tefsiri hakkındaki tezkere, Başvekâletin talebi üzerine, geriverildi.

Âmme malları kanun lâyihasını müzakere etmek üzere bir Muvakkat Encümen teşkili kabul olundu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1959 yılı Aralık ve 1960 yılı Ocak - Şubat ayları hesabı hakkında Meclis Hesaplarının Tetkiki Encümeni mazbatası okundu.

Maas Kanununa ek 4379 sayılı Kanunun 5585 sayılı Kanunla muaddel birinci maddesinin değiştirilmesine ve bu kanuna muvakkat bir madde ilâvesine dair kanun teklifinin encümene giden maddes gelmediğinden, müzakeresi tehir edildi.

İzmir Mebusu İlhan Sipahioğlu'nun, 3499 sayılı Avukatlık Kanununun 49 neu maddesinin tadili ve 117 nei maddesinin kaldırılması hakkındaki kanun teklifinin, talep üzerine Adliye Encümenine verilmesi kabul edildi.

«Türkiye ile İran arasında 29 Ocak 1959 tarihinde Tahran'da akdedilen Kültür Anlaşması»nın tasdikine,

23 Haziran 1959 tarihinde Beyrut'ta imzalanan «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan

Cumhuriyeti Hükümeti arasında Kültür Anlaşması»nın tasdikine,

4772 sayılı İş kazalarıyla meslek hastalıkları ve analık sigortaları hakkındaki Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bir madde eklenmesine dair kanun lâyihalarının birinci müzakereleri bitirildi.

Maliye Vekâleti kuruluş ve görevleri hakkındaki 2996 sayılı Kanunun bazı maddelerinin değiştirilmesine ve bu kanuna bazı maddeler eklenmesine dair 5655 sayılı Kanunla 6991 ve 6995 sayılı kanunlara bağlı cetvellerin tadiline,

Türkiye Büyük Millet Meclisi memurları teşkilâtı hakkındaki 5509 sayılı Kanuna ek 6885 sayılı Kanunun birinci maddesine bağlı cetvelin değiştirilmesine,

Köy içme sularına,

Muayyen maksatlarla bağış yoluyla gelecek eşyanın İthal Vergisi ve Resimlerinden ve Belediye Hissesinde muafien ithaline,

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümeti arasında İş Birliği Anlaşmasının tasdikine dair kanunlar kabul olundu.

Tapulama kanunu lâyihasının maddeleri üzerinde görüşüldü.

11. V. 1960 Çarşamba günü saat 15 te toplanılmak üzere İnikada nihayet verildi.

Reisvekili

Kâtip

İzmir Mebusu

Kırklareli Mebusu

İlhan Sipahioğlu

Mehmet Ali Ceylân

Kâtip

Samsun Mebusu

Abdullah Keleşoğlu

SUALLER

Tahrirî sualler

1. — Sivas Mebusu Halim Ateşalp'in, Sivas Cer Atelyesinde çalışan bazı işçilerin başka vilâyetlere nakledilmeleri sebebine dair tahrirî sual takriri Münakalât Vekâletine gönderilmiştir. (7/1108)

2. — Niğde Mebusu İsmail Güven'in, Niğde vilâyetinin eski ve yeni Gümüş köylerinin uğradığı sel felâketi münasebetiyle verilmesi kararlaştırılan krediye dair tahrirî sual takriri Başvekâlete gönderilmiştir. (7/1109)

3. — Sivas Mebusu Yalçın Kocabay'ın, Sivas'ta inşasına başlanılan DDY 4 neu İşletme Müdüriyeti binasının temel kısmında kullanılmak üzere mütaahhidi tarafından aynı işletme Yol Atelyesi deposundan ödünç demir alınıp alınmadığına dair tahrirî sual takriri Münakalât Vekâletine gönderilmiştir. (7/1110)

4. — Niğde Mebusu Asım Eren'in, Ergene nehrinin Meriç'e döküldüğü yerde meydana gelen bataklıkın kurutulması hususunda ne gibi tedbirler alındığına dair tahrirî sual tak-

riri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/1111)

5. — Niğde Mebusu Asım Eren'in, Niğde - Çamardı yolunun ne zaman ikmal edileceğine dair tahrirî sual takriri Nafia Vekâletine gönderilmiştir. (7/1112)

6. — Zonguldak Mebusu Mustafa Saraç'ın, nahiye merkezlerinden sulh hâkimliklerinin ne için kaldırıldığına dair tahrirî sual takriri Adliye Vekâletine gönderilmiştir. (7/1113)

7. — Bursa Mebusu Hüseyin Bayrı'nın, zi-

rai mücadelenin daha müessir olmasını sağlamak için ne gibi tedbirler düşünüldüğüne dair tahrirî sual takriri Ziraat Vekâletine gönderilmiştir. (7/1114)

8. — Niğde Mebusu Şefik Refik Soyer'in, Niğde'nin Bor kazasına bağlı Ulukışla köyünde koyunlara âriz olan hastalığa karşı Bradzo aşısı tatbik edilmemesinin neticelerine dair tahrirî sual takriri Ziraat Vekâletine gönderilmiştir. (7/1115)

2. — HAVALE EDİLEN EVRAK

Lâyhalar

1. — «Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının XVI ncı maddesinin 4 ncü fıkrasında derpiş olunan statükonun temdidine dair beyannamenin muteberiyetinin temdidine mütedair zabıtname» nin tasdiki hakkında kanun lâyihası (1/564) (Hariciye, Gümrük ve İnhisarlar, Ticaret ve Bütçe encümenlerine)

2. — Millî Emniyet hizmeti teşkilât kanunu lâyihası (1/564) (Dahiliye, Millî Müdafaa ve Bütçe encümenlerine)

Teklif

3. — İdare Âmirleri Konya Mebusu Reyhan Gökmenoğlu ve Samsun Mebusu Ekrem Anıt'ın, 1960 malî yılı Muvazenei Umumiye Kanununa bağlı (A/1) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifi (2/451) (Bütçe Encümenine)

Tezkereler

4. — Adana Mebusu Suphi Baykam'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/618) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

5. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/619) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

6. — Adana Mebusu Kasım Gülek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/620) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

7. — Adana Mebusu Kasım Gelek'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/621) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

8. — Adana Mebusu Hamdi Öner'in teşriî

masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/622) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

9. — Ankara Mebusu Mehmet Ali Ceritoğlu'nun teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/623) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit encümene)

10. — Ankara Mebusu İbrahim İmirzalıoğlu'nun teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/624) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

11. — Ankara Mebusu Selim Soley'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/625) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

12. — Ankara Mebusu Selim Soley'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/626) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

13. — Ankara Mebusu Selim Soley'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/627) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

14. — Ankara Mebusu Hasan Tez'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/628) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

15. — Ankara Mebusu Hasan Tez'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/629) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

16. — Burdur Mebusu Fethi Çelikbaş'ın teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/630) (Adliye ve Teşkilâtı Esa-

siye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

17. — Erzincan Mebusu Âdil Sarıoğlu'nun teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/631) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

18. — Malatya Mebusu Nüvit Yetkin'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/632) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

19. — Ordu Mebusu Ferda Güley'in teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/633) (Adliye ve Teşkilâtı Esasiye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümene)

20. — Ayvalık'ın Altınova nahiyesinin Seli miye mahallesinin 51 sayılı hanesinde kayıtlı Recepöđü, 15 . I . 1339 doğumlu Osman Nuri Po-

ran'ın ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/634) (Adliye Encümenine)

21. — Sandıklı'nın Ulumescit köyünün 27 sayılı hanesinde kayıtlı Ahmetođlu, 2 Temmuz 1330 doğumlu Mustafa Çelik'in ölüm cezasına çarptırılması hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/635) (Adliye Encümenine)

22. — Sivas'ın Yeni Apardı köyünün 13 sayılı hanesinde kayıtlı Mehmet kızı, 1 . I . 1935 doğumlu Durdu Aras (Sarıkaya) ile Sivas'ın Haydarlı köyünün 26 sayılı hanesinde kayıtlı Mustafaođlu, 1934 doğumlu Hüseyin Sarıkaya'nın ölüm cezasına çarptırılmaları hakkında Başvekâlet tezkeresi (3/636) (Adliye Encümenine)

Mazbata

23. — 6115 sayılı Kanunun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun lâyihası ve Maliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/534) (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 15,05

REİS — Reisvekili İlhan Sipahioğlu

KATIPLER : Adullah Keleşoğlu (Samsun), Mehmet Ali Ceylân (Kırklareli)

REİS — Celseyi açıyorum, yoklama yapılmaktadır.

3. — YOKLAMA

(İstanbul mebuslarına kadar yoklama yapıldı.)

REİS — Ekseriyetimiz var, müzakereye başlıyoruz efendim.

4. — RİYASET DİVANININ HEYETİ UMUMİYEYE MÂRUZATI

1. — *Vazife ile yurt dışına giden Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Namık Gedik'in vekillik edeceğine dair Riyaseti Cumhur tezkeresi (3/637)*

REİS — Riyaseti Cumhur tezkeresini okuyoruz.

Tünkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Vazife ile yurt dışına giden Hariciye Vekili Fatin Rüştü Zorlu'nun avdetine kadar kendisine, Dahiliye Vekili Dr. Namık Gedik'in vekillik etmesinin, Başvekilin teklifi üzerine, muvafık görülmüş olduğunu saygı ile arz ederim.

Reisicumhur
C. Bayar

REİS — İttılânıza arz edilmiştir.

2. — *Bursa Mebusu Necdet Azak'ın, 5837 sayılı Kanununun 6734 sayılı Kanunla muaddel 1, 3 ve 5 nci maddeleriyle, 5837 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin tefsirine dair tavrının kurulacak muvakkat bir encümende müzakere edilmesine dair Çalışma Encümeni Riyaseti tezkeresi (4/205, 3/638)*

REİS — Tavrılar var, okuyoruz efendim.

Yüksek Riyasete

Çalışma ve bütçe encümenlerine havale buyurulmuş olan Bursa Mebusu Necdet Azak'ın, 5837 sayılı Kanununun 6734 sayılı Kanunla muaddel 1, 3 ve 5 nci maddeleriyle 5837 sayılı Kanununun 8 nci maddesinin tefsirine mütedair tavrının mevzuunu teşkil eden tatbikatın, uzun zamandan beri binlerce işçinin devamlı şikâyetlerini muhibolması sebebiyle, bu tatbikatın mevzuatla ve vâzı Kanununun maksadına uygun olup olmadığını bir an evvel tesbiti ile vaziyetin aydınlanmasını temin sâdedinde bu tavrın Bütçe ve Çalışma encümenlerinden seçilecek beşer âzadan müteşekkil bir Muvakkat Encümende müzakere edilmesine encümenimizce karar verilmiştir.

Yüksek Reisliğe arz olunur.

Çalışma Encümeni Reisi Y.
Mazbata Muharriri
Giresun Mebusu
Doğan Köymen

REİS — Efendim, tefsir talebini Çalışma ve Bütçe encümenlerinden seçilecek beşer âzadan müteşekkil muvakkat bir encümende tetkikini talebeden tavrı reylerinize arz ediyorum. Muvakkat bir encümen teşkilini kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiş ve Muvakkat Encümen kurulmuştur.

1. — *Denizli Mebusu Hamdi Sanvar ve Bursa Mebusu Hilâl Ülman'ın, 5423 sayılı Esnaf Vergisi Kanununun kaldırılması ve 5421 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin tadili ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesi hakkındaki 6582 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin tadili ve bu kanuna bâzı hükümler ilâvesine mütedair 6838 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin 7 numaralı bendinin tadili hakkındaki kanun teklifinin geri verilmesine dair tavrı (2/418, 4/209)*

Yüksek Reisliğe

5423 sayılı Esnaf Vergisi Kanununun kaldırılması ve 5421 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin tadili ve bâzı maddelerine fıkralar ilâvesi hakkındaki 6582 sayılı Kanununun bâzı maddelerinin ve bu kanuna bâzı hükümler ilâvesine mütedair 6838 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin 7 numaralı bendinin tadili hakkındaki kanun teklifimizin geri verilmesini saygılarımızla rica ederiz.

11 . V . 1960

Bursa Mebusu
Hilâl Ülman

Denizli Mebusu
Ahmet Hamdi Sanvar

REİS — Geri verilmiştir.

4. — *Maarif Encümeni Riyasetinin, muhtelif kanunlar gereğince verilen üniversite ve akademi tazminatlarının artırılması hakkındaki kanun lâyihasının Maarif Encümenine verilmesine dair tezkeresi.*

Yüksek Riyasete

Bugünkü gündemin beşinci sıra numarasındaki «Muhtelif kanunlar gereğince verilen üniversite ve akademi tazminatlarının artırılması hakkında kanun lâyihası», alâkalı olmasına rağmen encümenimizde müzakere edilmemiş olduğundan encümenimize verilmesi için gereğinin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Maarif Encümeni Reisi
Rize Mebusu
Ahmet Morgil

REİS — Bu kanun lâyihasının, Maarif Encümeninde de tetkikini isteyen tezkereyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmiyenler... Kabul edilmiş ve lâyiha Maarif Encümenine verilmiştir.

5. — *Artvin mebusları Hilmi Çeltikçioğlu ve Mecit Bumin'in, Büyük Millet Meclisi toplantısının 23 Mayıs 1960 Pazartesi gününe talikine dair tavrı.*

Bir tavrı daha var, okutuyorum.

Yüksek Riyasete

Önümüzdeki Meclis toplantısının 23 Mayıs 1960 Pazartesi gününe talikini arz ve teklif ederiz.

Artvin Mebusu
Mecit Bumin

Artvin Mebusu
Hilmi Çeltikçioğlu

REİS — Takrir hakkında söz istiyen var mı? Yok. Takriri reylerinize arz ediyorum. Ka-

bul edenler... Kabul etmiyenler... Kabul edilmiştir.

5. — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1. — *Tapulama Kanununun 13 ncü maddesinin 6335 sayılı Kanunla değiştirilen (D) fıkrası ile aynı kanunla ilâve edilen ek maddesinin tadili ve mezkûr kanuna bir madde eklenmesi hakkında kanun lâyihası ile Tapulama kanunu lâyihası ve Tunceli Mebusu Arslan Bora'nın, Tapulama Kanununun 54 ncü maddesine bir fıkra eklenmesi, Adana Mebusu Kemal Sarıbrahimoğlu'nun, Tapulama Kanununun 6335 sayılı Kanunla muaddel 13 ncü maddesi ile 35 ncü maddesinde değişiklik yapılması, Van Mebusu Sait Erdiğ'in, Tapulama Kanununun bazı maddelerinin tadiline ve bazı maddelerine fıkra ve mezkûr kanuna bir ek ve bir muvakkat madde ilâvesi, Giresun Mebusu Doğan Köymen'in, Tapulama Kanununun 13 ncü maddesinin (D) fıkrasının değiştirilmesi ve bu kanuna bir madde eklenmesi hakkındaki 6335 sayılı Kanunun, Ankara Mebusu Selim Soley'in, Tapulama Kanununun 6335 sayılı Kanunla değiştirilen 13 ncü maddesinin (D) fıkrasının ve Mardin Mebusu Mehmet Ali Arıkan'ın, Tapulama Kanununun 13 ncü maddesinin (D) fıkrasının tadili hakkında kanun teklifleri ile Dahiliye Encümeni ve Muvakkat Encümen mazbataları (1/285, 1/536,)*

REİS — Tapulama Kanunu 25 nci maddesine kadar müzakere edilmişti. 26 ncı maddesinden müzakereye devam ediyoruz.

Askı ilânının bitiminden sonraki iddialar

MADDE 26. — 30 günlük askı ilânının bitiminden sonra tapuda kayıtlı olmıyan gayrimenkuller hakkında tapulama dışında bırakıldığı yolundaki ziyedlik ve tesbit talepleri idarece dinlenmez. Tapulu gayrimenkullere mütaallik talepler, o bölgede tapulama faaliyeti devam ettiği müddetçe nazara alınır.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı Yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmıyenler... Kabul edilmiştir.

Tutanakların tasdikı

MADDE 27. — 30 günlük itiraz müddeti geçtikten sonra itirazsız olan tapulama tutanaklarına ait tesbitler kesinleşir. Müdür, müddetin bi-

timini takıbeden günün tarihini koyarak tutanakları tasdik eder.

İtirazlı tutanaklar, Müdürün reisliğinde tasarruf ve fen kontrol memurlarından müteşekkil taplama komisyonunca tetkik olunur. İcabi halinde bu komisyon veya içlerinden biri veya ikisi mahallinde tetkikat ve tahkikat yapar, alâkalıları dinler. Komisyon neticeye göre işi karara bağlar. Bu karar, Tapulama Müdürü tarafından itiraz eden ile lehine tapulama tesbiti yapılana tebliğ olunur. Alâkalılar tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde tapulama mahkemesine dâva açtıkları takdirde, tapulama tutanağı ve ilişkileri, tapulama hâkimi tarafından celp ve ihtilâf altına bölümdede yazılı hükümler dairesinde hallolunur.

Tapulama Komisyonu kararı aleyhine 30 gün içinde dâva açılmadığı takdirde tesbit kesinleşir ve keyfiyet müdür tarafından karar altına yazılarak tasdik olunur.

Tapulama Komisyonunca itirazlı işler hakkında askı ilân müddetinin hitamından itibaren üç ay içinde bir neticeye varılmadığı takdirde, sebebi belirtilmek suretiyle itirazlı tutanaklar müdür tarafından tapulama mahkemesine tevdi olunur.

REİS — Madde hakkında söz istiyen var mı Yoktur. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmıyenler... Kabul edilmiştir. Kütüklerin tanzimi ve tapu senetlerinin verilmesi

MADDE 28. — Müdür tarafından tasdik edilen tutanaklarla, tapulama komisyonunun kesinleşen kararlarına ait tutanaklar, birlikler itibarıyla parsel numarası sırasına göre ve tutanakların tasdik tarihi, tescil tarihi olarak gösterilmek suretiyle tapu kütüklerine geçirilir. İtirazlı olup taplama komisyonunca tetkik edilmekte olan veya tapulama mahkemesine intikal etmiş bulunan gayrimenkullerin parsel numaralarına ait kütük sayfaları boş bırakılır.

Kütüğe geçirme işlerinde, mahallî tapu teşkilâtı memurlarını çalıştırmaya Umum Müdürlük salâhiyetlidir.

Tutanaklar tapu kütüğüne geçirildikten sonra çaplı tasarruf vesikaları birliklerde alâkalılarına

dağıtılır ve kütüklerle tutanaklar, kadastro plânları ile fennî vesikalar ve sair ferî siciller mahallî tapu idarelerine devir ve teslim olunur. Tanzim olunacak üç nüsha devir cetvelinin birisi Tapulama Müdürlüğünde diğeri tapu idaresinde saklanır ve üçüncü nüshası Umum Müdürlüğe gönderilir.

REİS — Madde hakkında söz isteyen var mı Yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Sicillerin hukuki kıymeti ve sukutu hak müddeti

MADDE 29. — Tapulamaya müsteniden tesis olunan tapu sicilleri, hilâfı hükmen sabit oluncaya kadar muteberdir.

Bu sicillerde belirtilen haklara tescilleri tarihinden itibaren on sene geçtikten sonra itiraz olunamaz.

REİS — Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

BESİNCİ BÖLÜM

Mülkiyet hakkının tesbitindeki esaslar Malik, muvafakatle zilyed, temellük sebebiyle zilyed adına ve zilyedliğe müstenit tesbitler

MADDE 30. —

a) Gayrimenkul tapuda kayıtlı ise, bu zamanda zilyed lehine mevcut hükümler mahfuz kalmak şartıyla kayıt sahibi ve ölmüş ise mirasçılara adına ve eğer mirasçılar tayin olunmazsa ölü olduğu yazılmak suretiyle kayıt sahibi adına tesbit edilir.

Mirasçılardan biri veya birkaçı itiraz yolu ile mirasçıların ve hisse miktarlarının tayinini, ölüm tarihine göre aranılacak belgelere istinaden talebedebilir. Bu takdirde intikal işlemi ibraz edilecek belgeye istinatla henüz kütükler tapuya devredilmemiş ise Tapulama Müdürü, devredilmiş ise tapu idaresi tarafından yapılır. Bu suretle yapılacak intikal muamelelerinden intikal hare ve resmî alınmaz.

b) Gayrimenkul, tapuda kayıtlı olup da, kayıt sahibi veya mirasçılarından başkası zilyed bulunuyorsa, kayıt sahibi veya mirasçılarının tapulama teknisiyeni ve yardımcısı huzurunda muvafakatleri halinde zilyed adına tesbit olunur.

Noter tarafından tesbit ve tevsik edilen muvafakat beyanı, huzurda yapılmış sayılır.

Kayıt sahibi veya mirasçılara zilyed adına

tescile muvafakat etmezler veya muvafakat etmeye kanuni ehliyeti haiz bulunmazlar ise, bu takdirde altıncı bölümdeki hükümler dairesinde hükmen hallolunur.

c) Gayrimenkul tapuda kayıtlı olup da, kayıt sahibi veya mirasçılarında başkası zilyed bulunuyorsa, zilyed, kayıt sahibinden veya mirasçılarında veyahut bunların mümes-sillerinden gayriresmî surette temellük ettiğini her hangi bir belge ile veya bilir kişi veyahut şahit beyanı ile tevsik ettiği ve ayrıca en az on sene müddetle zilyed bulunduğu takdirde zilyed adına tesbit olunur.

d) Gayrimenkul tapuda kayıtlı olup da, kayıt sahibi 20 sene evvel vefat etmiş yahut gaipliğine hüküm verilmiş veyahut tapu sicilinden malikin kim olduğu anlaşılamamış ise nizasız ve fâsilasız 20 sene müddetle ve malik sıfatiyle zilyed bulunan kimse adına tesbit olunur.

REİS — Madde hakkında söz isteyen yok. Maddeyi reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir. Topusuz gayrimenkullerin zilyed adına tesbiti

MADDE 31. — Tapuda kayıtlı olmıyan gayrimenkul, nizasız ve fasılasız en az 20 sene-den beri malik sıfatiyle zilyedliği belgelerle veya bilir kişi veyahut şahit beyanlarıyla tevsik olunan zilyedi adına tesbit olunur.

Yüz ölçümü toplamı elli dönümden fazla olup da yekdiğerine muttasıl bulunan parçaların zilyedi ve iktisap sebebi aynı olursa, elli dönümden fazlakı miktarı ile, yüzölçümü elli dönümden fazla olan müstakil gayrimenkullerde bu miktarı geçen kısım üzerinde zilyedlik ayrıca aşağıda yazılı belge ve kayıtlardan biri ile tevsik edilmek lâzımdır.

a) On yıl veya daha önceki vergi kaydı,
b) Zilyed lehine katiyet iktisabetmiş olup da müruru zamandan dolayı iera vasıtasıyla tenfizi mümkün olmıyan ilâm,

c) Tasdikli irade suretleri ve fermanlar,
d) Muteber mütevellî, sipahi, mültezim temessük veya senedi,

e) Kayıtları bulunmıyan tapu ve mülga Hazinei Hassa senedi veya muvakkat tasarruf ilmühaberleri,

f) Gayrimusaddak tapu yoklama kayıtları,

- g) Mülkname, Muhasebatı Atika Kalemi kayıtları,
 h) Mubayaa, istihkâm ve ihbar hüccetleri,
 i) Evkaf idarelerinden tapuya devredilmemiş tasarruf kayıtları.

REİS — Madde hakkında buyurun Servet Sezgin.

SERVET SEZGIN (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlar, bu madde memleketimizde tatbikat sırasında çok rastlanan ve uzun bir mâzisi olan meselelerden birisine temas ediyor.

Tapusuz bir gayrimenkulün zilyedi üzerine kaydedilebilmesi için muayyen müddetin geçmesinden sonra, gayrimenkul 50 dönümden fazla ise muayyen belgeler aranıyor. Evvelce bu daha az miktarda idi ve bizde tatbik edilemiyordu. Yeni kanun bunu 50 dönüme çıkarıyor. Fîlvâkı 50 dönüm belki ziraate elverişli yahut arazisi kıymetli olan yerlerde kâfi görülebilir. Ama bilhassa Orta - Anadoluyu nazarı dikkate alacak olursak, 50 dönüm tahdidi kifayetsizdir ve bilhassa pek çok köylünün 50 dönümden fazla arazinin zilyedi bulunduğu kolaylıkla müşahede edilebilir. Bu takdirde bu maddenin koyduğu hal şekli pratik değildir ve tatbik kabiliyeti de yoktur. 50 dönüme kadar olursa vergi kaydı ve diğer belgeler aranmayacak ama 50 dönümü aşığı takdirde, 50 dönümü aşan kısmı üzerinde. 50 dönümü olan kısım için mutlak şekilde belgesizlik var da 10 dönüm için şahitle ispat mümkün olacak ve bu 10 dönüm için vergi belgesi istenecek.

Muhterem arkadaşlarım, bu 10 dnüm kime ait? Müstakil midir? 60 dönümlük bir tarlanın 10 dönümü için nasıl ayrıca bir vergi kaydı bulunabilir? Bâzı zaruretlere dolayısıyla belki bu 50 dönüm kaydı kâfidir denebilir. Ama bu zaruretlere mukabil zilyed bulunan birtakım köylülerimiz, belge bulamamak yüzünden zilyed buldukları arazinin tapusunu alamamak gibi büyük müşküller içinde kaldıklarını ve köylümüzün bundan çok şikayetçi olduklarını biliriz. Medeni kanun hükümleri muvacehesinde, bir kaç şahitle ve kolaylıkla bâzı mahkemelerde hatalı kararlar verildiği görülmüştür. Şimdi bunu önlemek için bir takım tahditler konarken, bu seferde işin içinden çıkılmaz hale gidilmektedir.

Şimdi ben komisyon sözcüsünden sormak isterim; 50 dönümden fazla bir miktar için tescil talep eden bir şahıs nasıl olurda onun herhangi

kisimni belge ile ispat edebilir ve vergi kaydı gösterebilir? Çünkü vergi kaydının ve belgenin 50 dönümün tamamına şamil olması icabeder. Sadece muayyen bir kısmı için şahit getirecek.

Fakat bu hangi kısmına babili tatbiktir denebilir? Şimdi getirilen hal şeklinin tatbik kabiliyeti yoktur. 50 dönüm azdır, bunu 100 dönüme çıkardığımız takdirde meselenin halledileceğini sanıyorum.

REİS — Bir takrir var, okuyoruz.

DEVLET VEKİLİ İZZET AKÇAL (Rize)

— Reis bey, cevap vereceğim.

REİS — Bir dakika beyefendi, bu takrir Servet Sezgin arkadaşımıza ait değil, onun için okutalım, siz bilahara cevap verirsiniz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Yazının Özü: 31 nci maddenin tadili hakkındadır.

30. maddenin (C) ve (D) fıkralarına göre tapulu yeri sahiplerinden temellük ettiğini her hangi bir belge ile, şahitle ispat edenler, o yerin dönümü ne olursa olsun, o yere on yıl zilyed ise adına tescil edilir.

Eğer tapulu mülkün sahibi belli değilse, kim olduğu anlaşılmamış ise 20 seneden beri zilyedin adına tescili yapılmaktadır. Köylüler anlaşarak köyde bulunmayan, fiilen arazisini kullanmayan kimselerin gayrimenkullerini kolayca adlarına tescil ettirebilirler.

Hal böyle iken tapusuz yerlerde sadece Hazine menfaati düşünülerek yukarda arz ettiğim delillerden başka belgeler aranmasını ve 50 dönümden fazla yerler için vergi kaydı aranmasını anlamaya imkân yoktur.

Hiç olmazsa hükümet teklifinin kabul edilmeyle bâzı mahzurların önlenmesi mümkün olur. Bu sebeplerle Muvakkat Encümenin 31. maddesi yerine Hükümetin teklifinde yer alan 31. maddede hükümlerinin reye vaz'ını ve kabulünü arz ederim.

Van Mebusu
Sait Erding

REİS — Buyurun Devlet Vekili.

DEVLET VEKİLİ İZZET AKÇAL (Rize) —

Muhterem arkadaşlarım, evvelâ Servet Sezgin arkadaşımızın mütalâalarına karşı görüşümüzü lâyihamın, bu baptaki hükümlerini izah suretiyle sözlerime başlayacağım.

Mer'i kanununun 12 nci maddesinde tapusuz araziden 20 dekar kadar (20 dekar dâhil) kısım şahsın uhdesine tescil edilebilirdi. Fakat 21 dekar oldu mu, bu takdirde 20 dekarlık hakkı da elinden alınır. Hükümet tasarısı, bir şahsın hüsnüniyetle nizasız ve fâsılasız olarak tapuya tescil edilmemiş olan bir gayrimenkulü tasarruf etmesi halinde 100 dekar tarla, bahçe gibi gayrimenkul, namına tescil edilir, diye bir hüküm getirmiştir. Komisyon bunu uzunuzadıya tartıştı ve tek bir 100 dekarı muvafık görmedi. Aynı şahsın başka başka yerlerde gayrimenkulü bulunabilir. Bu takdirde her birisi için ayrı ayrı elli dekarının şahadetle namına tescil edilmesi ve bu suretle bir şahsın faraza beş yerde ayrı ayrı beş parça arazisi varsa 250 dekarı uhdesine tescil ettirilmesi imkânı bulunduğundan maddeyi bu şekilde getirdi. Hükümet olarak biz Hükümet lâyihasında olan hükmün aynen kabul edilmesi hususunda musir değiliz.

Çünkü, komisyonun vaz'etmiş olduğu prensip, bizim Hükümet lâyihasındaki teklif hududunun ilerisindedir. Vatan sathında arazinin parçalanması şekli, hemen hemen birçok mntakalarda birbirinden çok farklıdır. Karadeniz mntakasında 50 dekarlık bir arazi çiftliktir. Ama Orta - Anadolu'da 50 dekarlık bir arazi küçük bir tarla addedilir. Prensipleri vaz'ederken elbetteki buna yer vermek lâzımdır. Bu mutlak bir parçada 50 dekar arazi olarak bir miktar getirmiş de değildir. Eğer bir parçada, faraza 50 dönüm ise ve buda orta kısmındaki bir arazi ise, Ahmet'ten Mehmet'ten irsen intikal etmek suretiyle ve yahutta satınalmak suretiyle kendisine intikal etmişse, garbındaki, şarkındaki araziden de 50 şer dönüm tescil olunabilir. yeter ki nizasız, fâsılasız olarak tasarruf etmiş olsun, yani bu suretle namına 150 dekar olarak tescil ettirme imkânını vermektedir.

Bu itibarla arkadaşımızın görüşüne göre yalnız bunu 50 dekar olarak kabul etmek doğru değildir. Ekseriya köylerimizin arazileri parçalıdır. Her arazi parçasında 50 dönüm, ama bu Karadeniz sahillerinde, Ege mntakasında cenup vilâyetlerimizde elbetteki muazzam bir arazidir. Bu yerlerde 50 dekar arazi bir çiftliktir, Karadeniz sahillerinde, bir şahsın tahtı tasarrufunda böyle bir arziye ender raslanır.

Lâyihamın 30 uncu maddesinin (C) bendinde on senelik zilyedliğe yer verilmiştir. Bu bendin

başlığında da belirtildiği veçhile temellük sebebine istinadetmektedir.

Sezgin arkadaşımızın bir endişesine de cevap vermek lüzumunu hissedirim.

Elli dekardan fazla olan tapuda kayıtsız nizasız ve fâsılâsız tasarruf edilen araziye Hazine uhdesine derhal, sebepsiz olarak kaydetmeyi ve vatandaşın tasarruf hakkını bertaraf etmeyi ne komisyon düşünmüştür, ne Hükümet düşünmüştür. Prensip şudur; nizasız, fâsılâsız; hüsnüniyetle kanunda yazılı müddetten beri tasarruf ediyor mu, vatandaşın uhdesine tescil edilmesi prensibolarak alınmıştır. Vatandaş uhdesine tescil halinde ondan Hazine olarak biz elbette ki, genişliğine istifade edeceğiz. Elli dekardan fazlası için aranan belgeler bulunması mümkün olan belgelerdir. Eğer burasını hüsnüniyetle tasarruf ediyorsa aranan belgeleri verebilecektir. İstenen vesikalar bu maddenin 2 nci fıkrasının a, b, c, d, e, f, g, h, i fıkralarında belirtilen vesikalardır.

50 dekar için her parçada vergi kaydı aramadık. Ama bunun fazlasında vergi kaydı vardır. Meselâ 50 dekardan sonraki fazlalık olarak 20 dekar için vergi kaydı aranacaktır. Hüsnüniyetli zilyedin 50 dekarın üstündeki arazisini vergi kaydı aranmak suretiyle tescilini mümkün kılmaktayız. Mâruzatım bundan ibaret olacaktır.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Muhterem arkadaşlar, 31 nci madde müzakere ettiğimiz kanunun en mühim maddelerinden birisidir. Bunu maddenin başlığından anlamak mümkündür : «Tapusuz gayrimenkullerin zilyed adına tescili.» Bu madde ne gibi yenilikler getirmiştir? Bu yenilikler vatandaşın lehine midir, aleyhine midir? Bu hususları biraz açıklamak lâzımdır.

Mer'i kanuna göre tapuda kayıtlı bulunmayan gayrimenkullerde zilyedine tesbit ve tescili yapılabilecek olan miktar âzami 20 dönümdür. Bu kanun tasarısı bu 20 dönümü 50 dönüme çıkarmaktadır. O halde evvelâ saha bakımından bu vatandaşın lehine bir hükümdür.

İkincisi, arkadaşlarımızın itirazları müddette, 20 seneyedir. 20 seneyi çok görüyor, 10 seneye indirilmesi lâzımdır, diyorlar.

Muhterem arkadaşlar, mer'i kanundaki müddet 20 senedir. Kanunu Medenin kabul ettiği

zilyedlik müddeti de yine 20 senedir. Binaenaleyh Kanunu Medenin ve mer'i kanunun kabul ettikleri müddete mütenaziran bu 20 seneyi burada da muhafaza etmek lüzum ve zarureti hissettik.

Mer'i kanuna göre 20 dönüme kadar olan kısmı, eğer zilyedliğini ispat edilirse, zilyed a'lına tescil edilir. Fakat o saha ölçüldüğü zaman 20 dönümden fazla çıkarsa, mer'i kanun hükümlerine göre, o vatandaş adına 20 dönümü dahi tescil edilmemekte ve tamamı elinden alınmaktadır. Biz bunu vatandaş aleyhinde ve vatandaşlara zarar veren bir hüküm olarak gördük, şu şekilde tashih ve tasrih ettik. Evvelâ 20 dönümü az gördük ve bu miktarı 50 dönüme çıkardık. 50 dönümden fazla çıkarsa, bu taktirde mer'i kanunda olduğu gibi vatandaşın elinden almıyoruz; 50 dönümü bırakıyoruz. Fakat 50 dönümden fazlasına malik olmak istiyorsa mer'i kanunun kabul ettiği şekilde belgelerin ibraz edilmesi lâzımdır.

Tekrar ediyorum, tasrih ediyorum; mer'i kanuna göre 20 dönümden fazla çıkarsa vatandaşın hiçbir şey verilmezdi. Bu kanuna göre ise bu miktar 50 dönümden fazla çıkarsa, 50 dönümü mutlak olarak kendisine bırakıyoruz. İkinci faktör de budur.

3'ncüsü, mer'i kanunda kanunun boşluğundan istifade ederek bâzı vatandaşlarımız muvazaaya yoluna gitmişler ve ellerinde bulundurdıkları büyük arazi parçalarını 20 şer dönüme bölmek suretiyle her biri için ayrı ayrı zilyedlik iddiasında bulunmuşlardır. Yani aynı parça şeklinde olan araziye muhtelif küçük kısımlara bölmek suretiyle hepsine zilyedlik iddiasıyla sahib olmuşlardır. Bunu önlemek için biz bu maddeyle bu metni getirdik ve dedik ki, (Vatandaşın zilyedlik iddia ettiği arazi eğer muttasıl ise aynı parça arazi kabul edilir, 50 dönümü kendisine bırakılır.) 50 dönümden fazlası için kanunun koyduğu belgeleri aramamız lâzımdır. Bu sırf muvazaayı önlemek içindir.

İkincisi, aynı vatandaşın bir köyde, muhtelif yerlerde birbirine muttasıl olmayan arazi parçaları da bulunabilir. O arazi parçalarının hepsi ayrı ayrı müstakil parçalardır. Her biri için o araziden yine 50 şer dönüm veriliyor ve fazlası için belge isteniyor. Eğer muvazaaya mevcut değilse ve o vatandaş hakiki zilyed ise ve arazi parçaları birbirine bağlı değil de ayrı ayrı müstakil

parçalar ise o vatandaş gene yalnız 50 dönüme bağlı kalmıyor. Her parça için 50 şer dönüme sahib oluyor demektir.

Ohalde bu maddenin getirdiği yeni hükümler tamamen vatandaş lehindedir, hüsnüniyetli vatandaş lehindedir. Elli dönüm miktarı eskisine nazaran iki buçuk misli fazladır. Birçok yerlerde arazinin çok kıymetli, sulu arazi olması nazarı itibara alınırsa bu elli dönümü küçümsenemeyecek bir miktar olacağı takdir edilecektir. Mâruzatım bundan ibarettir.

CEMAL TÜZÜN (Kocaeli) — Bir sual soracağım.

REİS — Buyurun efendim.

CEMAL TÜZÜN (Devamla) — Orman Kanunu hünümlerine göre orman tahdit komisyonlarının vazife ve salâhiyetlerine ve ormanlar içindeki arazinin ekilip biçilmesi dolayısıyla orman sayılıp sayılmıyacağı hakkında hususi hükümler vardır. Bu gibi açıklıklar hakkındaki o kanunla bu kanunda bir mübâyenet husule gelecek midir?

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ MEHMET DAİM SÜALP (Devamla) — İleride maddeler müzakere edilirken manzuru âliniz olacaktır. Orman Kanununun hükümleri mahfuz tutulmuştur. Mübâyenet mevzu bahis değildir. Maddeler görüşüldüğü zaman eğer arkadaşlarımızın bir tereddüdü mevcutsa kendilerini tenvir etmeye âmedeyiz.

REİS — Sefer Eronat.

SEFER ERONAT (Yozgad) — Muhterem arkadaşlar, bendeniz bu madde içerisinde müseccel olan gayrimenkul ile gayrimüseccel olan gayrimenkul arasında bir tefrik yapılmaması dolayısıyla söz almış bulunmaktayım.

Filhakika Medenî Kanununun 639 ncu maddesi (Gayrimüseccel olan gayrimenkul zilyedliğinin tescile tâbi tutulabilmesi için, zilyedliğin 20 sene devam etmiş olması lâzımdır.) esasını kabul etmiştir. Ancak Borçlar Kanununun 125 nci maddesi mucibince on senele bilcümle dâva hakkı müruruzamana uğramaktadır. Gayrimüseccel gayrimenkul on senede zilyedliğini kaybettikten sonra bu gayrimüseccel gayrimenkul zilyedini on sene daha bekletmek suretiyle tescil dâvası ikame etmesi, Borçlar Kanununun 125 nci maddesinin vatandaşlara bahsetmiş olduğu hakkın on sene daha inkıtama

sebebiyet vermektedir. Bu itibarla 31 nci maddenin, daha evvelki kanunda on sene olarak kabul edilmiş olan müruruzaman müddetini Kanunu Medeninin 630 neu maddeye intibak ettirirken 20 seneye çıkarılmasını yersiz bulmaktayım. Burada 31 nci maddede 20 senelik iktisap zaman aşımının on seneye indirilmesi hem vatandaşın lehine ve hem de cemiyetin lehinedir. Bu kanun lâyihası ile vatandaşın dâva hakkını on sene sonra kaybettikten sonra bir on sene daha beklemesi mecburiyetini yüklemektedir. Buna kimsenin hakkı yoktur.

Çok şayam dikkat bir maddenin üzerindeyiz. Bundan evvelki kanunda kabul edilmiş olan on senelik müddetin cari olduğu zamanda benim gayrimüseccel bir gayrimenkulüm vardı, on seneden beri terk etmiştim. Başkasının elinde idi, müddet on seneyi tecavüz etmişti, dâva hakkını kaybetmişim. O adamın bunu tescil ettirmek için daha on sene yani yirmi sene beklemesi icab ediyor. Niçin?.. Bendeniz Kanunu Medeninin 639 neu maddesindeki gayrimüseccel gayrimenkullerin müseccel gayrimenkuller gibi bekletilmesi hususunda araştırma yaptım. Mukni bir sebebini bulamadım. Kanunu Medeninin mehazı olan İsviçre'de gayrimenkullerin gayrimüseccel olarak ele geçmesi muhaldir. Orada bunun mânası yok. Fakat kadastrusu yapılmamış âmme mallarıyla şahıs mallarının karıştığı, (arazi mevât) denilen arazi içinde senelerden beri zilyed olanların durumu orada yok. Onun için, orada mühim bir mânası yok. Bu itibarla memleketimizde bir kanun gayrimüseccel olan gayrimenkul üzerinde dâva hakkını tanımadığı halde biz adama daha on sene bekle diyoruz. Niçin?.. Bu niçinin cevabı bu kürsüden verilmedikçe bu yirmi sene kabul edildiği takdirde vatandaşın lüzumsuz bir külfet yüklenmiş olduğu mânası tezahür etmektedir. Bendeniz, 31 nci maddede 20 senenin 10 seneye tenzilen kabul edilmesini arz ve teklif etmekteyim. Bunu şahsi kanaat ve şahsi bir ölçü olarak arz etmiyorum. Borçlar Kanunumuzun 125 nci maddesi bu hususta, davalaların en son müruruzaman müddetinin 10 sene olduğunu kabul etmiştir. Bu kanunla vatandaşın tanınmış bu hakkı şimdi çıkaracağımız kanunla 20 seneye çıkarıp vatandaşın elinden bu hakkı almaya nereden hak kazandı? Bu hangi esbabı mucibeyle müdafaa edilebilecek, hayretle bekle-

mekteyim. Bir dâva ki, 10 senede müruruzamana uğramaktadır, dâvacı artık dâva açmamak durumundadır. hele sen 10 sene daha bekle, diyoruz. Kimi bekliyecek? Dâvacıyı. Halbuki dâvacı Borçlar Kanununun 125 nci maddesine göre dâva hakkını zayı etmiştir. Mahkemeye müracaat ettiği zaman dâvası reddedilecek olan bir adamın muhtemel bir zarar ve ziyanını da karşılamak imkânı bulunmadığına nazaran; bu kanunun esbabı mucibesinden birisi olan çabukluk, acelelik prensibine aykırı olarak ne sebeple, hangi esbabı mucibe ile zilyedi daha 10 sene intizara mahkûm ettiğimizi ben anlamamaktayım.

Çok muhterem arkadaşlarım, bu lâyihamın 29 neu maddesinin müzakeresine yetişemedim. Kabul edilmiş olduğu için de tekrar o maddeye dönemiyorum. Kanunu Medeninin 638 nci maddesine muhalif olan o maddeyi kabul etmemek icab ederdi. Şimdi o maddeyi nasıl kabul etti isek bunu da burada kabul ederiz gibi bir esbabı mucibe zikredilmesin. Maalesef müzakeresine yetişemedim. Şimdi burada esasen Kanunu Medeninin 639 neu maddesinin esbabı mucibesinde dahi izah edilmemiş bulunan gayrimüseccel, gayrimenkulün 20 sene beklemesi zarureti yükletilmiş bulunmaktadır. Sebebi de şöyle gösteriliyor; Kanunu Medenimiz 20 senelik zaman aşımı müddeti koymuştur. Ama Kanunu Medeni neden 20 sene koymuştur? Sebebi, cevabı, esbabı mucibesini yok! Böyle şey olur mu? Biz burada vatandaşın külfet tahmil etmekteyiz. Bir taraftan Tapulama Kanunu bir nevi, gayrimenkullerin tasfiyesi kanunudur diyoruz. Diğer taraftan da Borçlar Kanununun vatandaşın bahşetmiş olduğu 10 senelik müruruzamandan istifade etmesin diyoruz. Niçin etmesin? Niçin Borçlar Kanununun 125 nci maddesi imhal edilsin? Sebebi yok, olmaz. Burada mâkul olmıyan her hangi bir söz daima redde mahkûmdur. Bu itibarla bendeniz de bir öğreneyi takdim etmekteyim. 31 nci maddenin 20 senelik müruru zaman müddetinin tapusuz gayrimenkullerde on seneye indirilmesi lâzımdır.

Asıl taassubu Encümen ve Hükümet teklifinde olan 29 neu maddede göstermeleri lâzımdı. Kanunu Medeninin 638 nci maddesini tepeleyip geçmek, burada bu hükmü koymak yersiz bir harekettir.

Mâruzatım bunden ibarettir.

REİS — Sabahattin Sayın.

SABAHATTİN SAYIN (Konya) — Muhterem arkadaşlar, mevzubahhis kanununun 31 nci maddesi muaddel Tapulama Kanununun 13 ncü madesine nazaran hakikaten bir yenilik getirmekte ve bu yeniliği gerek sayın vekil ve gerekse komisyon sözcüsünün, izahına göre zilyed lehine bir hükümdür. Fakat yine kendi ifade tarzlarından anlaşılıyor ki, bu zilyedliği tahdittir, bu sebeple tamamen zilyed lehine bir hüküm taşımamaktadır. Tatbikattan bir kaç misal arz edeyim. Bir evrakı müsbiteye müstenid olmadan şimdiye kadar sadece zilyed olarak tasarruf edilmiş gayrimenkullerin yekûnu - bilhasa köylüler arsında - yüzde itibariyle çok yüksektir. Evvelki Tapulama Kanununun 13 ncü maddesinde bu miktar 20 dönüm olarak tahdidedilmişti. 100 seneden beri bir araziye tasarruf edegelen bir aile bu kanunun tatbiki ve Toprak Tevzi komisyonlarının, o bölgeye gitmesiyle hüsnüniyetle tasarruf ettiği ve çoluk-çocuğunun nafakasını temin ettiği araziye elinden çıkarmak mecburiyetinde kalmıştır. Sebebi; bu araziye tapu almamış olması veya arazi tahri-rî esnasında vergiye raptettirmemiş bulunmasıdır. Halbuki bu madde, bilhassa suiniyet sahibi insanların fuzuli yere arazi işgal etmelerine mâni olmak için getirilmiş bulunmaktadır. Böyle olmasına rağmen burada hüsnüniyet sahibi vatandaşların değil, suiniyet sahibi insanların himaye edildiği zehabı hâsıl olmaktadır.

Arkadaşlar çok kurnaz insanların âdeta himaye edildiği zehabı hâsıl olmaktadır. Birçok kurnaz insanlar arazinin ilerde kıymet ifade edeceğini düşünerek, hiçbir suretle zilyedi bulunmadığı halde, o araziye vergi kestirmiş ve o arazinin vergisini vermektedirler. Medenî Kanun hükümlerine göre hüsnüniyet sahibi insanların üzerlerine geçirttikleri bu araziler dolayısıyla kendilerine ispat hakkı verilmiş olduğu halde Medeni Kanunun umumi hükümlerini hiçe sayarak zilyedi olmadığı halde üzerlerine vergi kestirmiş bulunanlara kayda müsteniden tasarruf etme imkânı sağlanmış bulunmaktadır. Bunun haricinde yine eski müesseselerin vermiş olduğu salâhiyete binaen birçok araziler bir günlük mutasarrıf ve zilyedleri bulunmadığı halde tapuya raptedilmiş bulunmakta ve hattâ bunların miktarı çok yüksek rakamlara baliğ olmak-

tadır. Ben kendi mıntakamda bunları görmüş bulunmaktayım. Hiçbir zilyedi bulunmayan bir şahıs bundan 30 sene evvel 40 bin dönümlük bir araziye tapu kestirmiş; yeni çıkan kanunların himayesi altında bu araziye köylünün elinden alıp tasarrufuna geçirme imkânını bulmuştur. Aynı vaziyette yine hatırimda kaldığına göre, 6520 sayılı Tezyidi Miktar hakkında bir maddelik bir Kanun vardır. Bir dönümlük veya beş dönümlük bir araziye, bir tapuya müsteniden bu kanunun hükmü dairesinde, tek taraflı olarak Hazineyi muhatap göstermemek suretiyle sözde hüsnüniyet sahibi zilyedler, Hazine arazisini de içine almak suretiyle, binlerce dönüme iblâğ etmeye imkân bulmaktadırlar. Görüyoruz ki, unumi hükümler dairesinde suiniyet sahibi ve gayrimişru tasarruflarına mâni olacağımız bu kimseler, unumi hükümler içerisinde işlerini pekâlâ yürüttükleri halde biz sadece işlerini takibede-miyen küçük çiftçi ve köylüleri bu madde hükmü ile mahrum edecek duruma sokmaktayız.

Binaenaleyh, bir yenilik taşımış olmasına rağmen bu 31 nci maddenin tahdidedici hükümlerini kaldırmak, sadece Hazinesinin lehine bir hüküm ısdar etmek mânasına gelmemeli, Medenî Kanunun umumi hükümleri dairesinde karşılıklı iddia ve beyyine külfeti vermek suretiyle mahkemede hakkını ispat edenlere haklarını tescil etmek şekliyle maddeyi tadil imkânını sağlamalıdır. Bunda fayda vardır. Bu bakımdan bu tehdidedici hükümlerin kaldırılmasını Heyeti Umumiyenizden istirham etmekteyim.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Muhterem arkadaşlar; evvelâ Sefer Bey arkadaşımızın görüşlerine arzı cevap edeyim;

Sefer Bey arkadaşımız Borçlar Kanununun 125 nci maddesine istinadederek buradaki zilyed müddetinin on seneye indirilmesini arzu etmektedirler.

Muhterem arkadaşlar, evvelâ Borçlar Kanunundaki on senelik müruruzaman şudur: (Bütün dâva hakları on senelik müruruzamana tâbidir.) diyor. Oradaki hak bir defi hakkıdır. Buradaki ne geline; bu bir inşa hakkıdır. Vatandaş lehine tescil edilmek isteniyor ve daha evvel, daha eski tarihli kanunlarımızda bu on seneye indirilmiştir. Temyiz Mahkemesinin müteaddit içtihatları

bunu zorlayarak nihayet son mer'î kanunda yirmi sene yükseltmiştir. Görülüyor ki; Sefer Beyin arzusu, talebi bir daha denenmiş, fakat iyi netice vermemiş. Çünkü, Medeni Kanunun kabul ettiği prensip yirmi sene olduğu için ona aykırı çıkacak olan maddeler mahkemelerimizi tereddüde ve muhtelif içtihatlarla sevk etmektedir. O halde Sefer Bey yanılıyorlar. Buradaki hak ile Borçlar Kanunundaki hak tamamiyle birbirinden farklı şeylerdir. Bu sebeple mer'î kanunun ve Medeni Kanunun esas ve prensip olarak kabul ettiği yirmi seneyi burada da kabul etmek lüzum ve zarureti mevcuttur. Arz ederim.

REİS — Servet Sezgin.

SERVET SEZGİN (Çanakkale) — Muhterem arkadaşlar, kıymetli Vekilimiz İzzet Beyle değerli sözcüğümüzün konuşmalarından sonra birçok arkadaşımız da söz alıncı tekrar huzurunuza gelmek mecburiyetinde kaldım. Bu madde, bundan evvelki Tapulama Kanununun 13 ncü maddesindeki hükmün tatbikatta birtakım aksaklıklar husule getirmesi üzerine konmuştur. Bilhassa Orta - Anadolu ile Cenubi - Şarki Anadolu'daki geniş fakat verimsiz araziler karşısında birtakım köylülerimizin 20 dönümden fazla olan arazilerinin tapulanamaması böyle bir hükme yıllardan beri ihtiyaç hissettiriyordu. Encümen Hükümet lâyihasındaki 100 dönüme mukabil, bütün bu ıstırapı ve memleketimizin bilhassa Orta - Anadolu ile Cenubi - Şarki Anadolu köylülerinin bundan geçtiği ıstırapı bir tarafa iterek ifratla tefrit arasında bir muvazene bulacağı yerde, küçücük bir tadille 20 yi 50 ye çıkarmakta ısrar etmektedir. Ben de hiçbir suretle 1 000 dönümlük, 500 dönümlük, hattâ 200 dönümlük büyük arazilerde, bilhassa toprağı olmyan diğer birçok köylülerimize Devletimizin tevdi etmek mecburiyetinde olduğu Hazineye ait malların büyük miktarlarda elden çıkarılmasına ve bunlarda belge aranmasına taraftar değilim. Zaten tatbikatta suiistimaller görüldüğü içindir ki, tapusuz gayrimenkullerin tescili 20 dönümlükle tahdid edilmiştir. Cenubi Şarki - Anadolu'da 2 - 3 bin dönümlük arazilerin iki şahitle tescil edildiğine de raslanmıştır. Bunları itiraf etmek lâzımdır. Ama bu suiistimali bertaraf edebilmek için 20 dönümlük gibi küçük parçalara da lüzum yoktur. Birkaç yerde Hazine mallarının bu şekilde elden çıkarılması muvacehesinde evvelece 13 ncü maddede bir revizyona tâbi tutularak, miktar 20 dönüme indi-

rilmişti. İfrat ile tefrit arasında bir had bulmak zarureti yıllardan beri karşınıza çıkmış, buna göre de kanun lâyihasında bunun 100 dönüme çıkarılması teklif edilmiştir.

İzzet Akçal arkadaşımızın ayrı ayrı yerlerdeki dönümlerin bir araya gelmesi gibi bir ifadesini de kabule imkân yoktur. Çünkü ayrı ayrı yerlerdeki gayrimenkuller ayrı ayrı tapuya bağlı işlerdir. Burada 50 dönüm bir tek arazi halinde bir tapu ile tescil edilecektir. Orta - Anadolu'da 60 dönümlük bir gayrimenkulün maliki bulunan 20 seneden fazla bir zamandan beri bunu zilyedliği altında bulunduran bir şahıs, 50 dönümü tescil ettirecek ve 50 dönümden fazlası için belge istenecek. Çünkü vergi kaydı esasen tamamına şâmil olduğundan 50 dönümden fazlası için hiçbir suretle belgesiz tescile imkânı yoktur. Şu halde bir şey yapmak isterken hataya düşmüş olacağız. Ben Sabahattin Bey arkadaşımıza bu bakımdan iştirak etmiyorum.

Buna bir hal tarzı bulmak zorundayız. Bu hal tarzı, Hükümet teklifinde belirtildiği gibi 100 dönümden fazlasını tapuya tescil ettirmek suretiyledir.

Müddet bakımından Sefer Beyin düşüncelerine iştirak etmiyorum. Çünkü Borçlar Kanununun zaman aşımı hükümleriyle gayrimenkul zaman aşımı hükümleri ayrı ayrıdır. Oradaki 20 senelik müddet İsviçre'den aldığımız Kanunu Medenide de vardır. Ve onunla mütenazır bir müddettir. Bu bakımdan bunlara dokunmaksızın encümenin getirdiği teklif yerine Hükümet lâyihasındaki metnin aynen kabul edilmesini ıstırah ederim.

REİS — Mustafa Bağrıaçık.

MUSAFİ BAĞRIAÇIK (Konya) — Muhterem arkadaşlar, mevzu bahis gayrimenkullerin yüzde sekseni meralardan açılan arazidir. (Doğru sesleri) Binaaleyh biz meralardan açılan bu arazilerle ilgili olarak toprak ve tevzi komisyonları ile köylere gittiğimiz zaman tatbikattan mütevellit şikâyetler dinledik.

Adamın elinde yüz dönüm arazisi var, 50 dönümü kendisine bırakıyor, üst tarafı Hükümetin. Bunun 100 dönüme çıkarılması lâzımgelir. Arkadaşlar diyorlar ki, «Canım iyi ama Karadeniz sahillerinde ve Cenup bölgesinde 50 dönüm büyük bir arazidir.» Fakat Karade-

niz sahilllerinde ve Cenup bölgesinde 50 veya 100 dönüm mera açacak arazi yoktur - ki. Orta - Anadolu'da arazi geniş ve verimsizdir. Ben Karadeniz sahilllerinde 10 sene kaymakamlık yaptım. Hopa'da, Giresun'da, Rize'de Trabzon'da 50 dönümlük merayı nerede bulup da açacak vatandaş? Orada açsa açsa zaten 2 dönüm, 3 dönüm açabilir.

Gelelim Antalya'ya, orada da yoktur. Burada en çok mevzu bahis olan Orta - Anadolu'dur. Orada da 50 dönüm bir kıymet ifade etmez.

Şimdi vatandaşlar diyorlar ki; bu meradan açılmış araziye 20 dönüme çıkarın da biz de rahat edelim, siz de. Elimizdeki tarlayı alıp başkasına vermeyin. Hakikaten de bu lâzımdır arkadaşlar. Konya Mebusu Sayın arkadaşımızın buyurduğu gibi, (Bunun miktarı tahdid edilmesin) denecek olursa o zaman bizim Karapınar'daki, Cihanbeyli'deki bazı vatandaşlar 10 000, 20 000 dönüm araziye tesahübedebilirler. Binaenaleyh 100 dönüm normaldir ve bundan aşağı olması da bir mâna ifade etmez. Muhalefet partileri geçen seçimlerde bu hususu propaganda vasıtası olarak kullandılar ve biz gelirsek bunu 100 dönüme çıkaracağız dediler. Bu 50 dönümlük arazi hakikaten azdır, 100 dönüme çıkarılmasını arz ve teklif ediyorum.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT ENCÜMEN REİSİ MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Muhterem arkadaşlar, bu dönüm meselesi üzerinde encümente günlerce konuşuldu ve encümenin elli dönümde karar kılmasının sebepleri muhtelifdir. Evvelâ zilyedlik dolayısıyla tapuda kayıtlı olmayan araziye işgal eden vatandaşların birçok yerlerde kimler olabileceği mevzuu üzerinde durulmuştur. Umumiyetle bir köyde nüfus sahibi olan vatandaşlarımız o köyün muhtelif yerlerindeki arazileri ellerine geçirmişlerdir. Arkadaşlarımızın dedikleri gibi, hakkını müdafaa edemiyen fakir vatandaşlarımız ekalli kalilde kahrılar. Arazinin büyük ekseriyeti nüfuzlu vatandaşlarımızın elindedir. Bir köylü farz edin, dört beş yerde bu şekil arazi parçaları varsa elli dönüm hesabıyla aşağı - yukarı iki yüz elli dönüm veriyor, demektir.

Bir de arazinin kıymetleri üzerinde durul-

du, norm denildi. Bâzi bölgeelrimizde 100 dönüm arazi bazan hiçbir işe yaramaz. Fakat öyle sulak ve sahil bölgelerimiz vardır ki, 10 dönümlü bir arazi dahi bir aileyi geçindirmeye kâfidir.

Bir de karşımıza topraksız çiftçiyi topraklandırma mevzuu çıktı. Biz, bu arazinin Hazine'nin elinde kalmasına taraftar değiliz. Bu, mutlaka vatandaşa intikal etmelidir, vatandaş bundan istifade etmelidir. Ama hangi vatandaş? Muhtaç vatandaş, bundan istifade etmesi lâzım gelen vatandaş.

O halde söylediğimiz gibi, eğer 100 dönümü verecek olursak, birçok açığöz vatandaşlara çok fazla arazi vereceğimiz gibi, diğer taraftan hiç toprağı bulunmayan âciz ve fakir çiftçilerimize verecek toprak bulamayız.

Bütün bu mülâhazalar göz önünde tutulmak suretiyle, 100 dönüm teklifi 50 dönüme indirilmiştir. Kaldı ki, halen mer'i olan kanunun numarasına ve tarihine bakacak olursak beş sene evvel çıkmış bir kanun olduğunu görürüz. Beş sene evvel biz 20 dönümü kâfi görürken, bunu beş sene sonra beş misline çıkarmak her halde isabetli bir takdir olmaz. Sefer Eronat arkadaşımıza demin cevap verirken bir hususu unuttum, onu da arz edeyim. Sefer Eronat arkadaşımız diyor ki, buradaki müddeti on seneye indirelim.

Muhterem arkadaşlarım, bu Tapu Kanunu tapulama yapıldığı mahallerde tatbik edilir. Memleketimizin sathı çok geniştir ve birçok bölgelerimize bu tapulama komisyonları ve tapulama Kanununun tatbikatı senelerce sonra gidebilecektir. Eğer biz burada bu müddeti on seneye indirirsek Tapulama Kanununun tatbik edildiği sahalarda zilyedlik müddeti on sene olacak. Fakat tatbik edilmediği geniş sahalarda Medeni Kanuna ve mer'i kanuna göre kabul edilmiş olan 20 senelik müddet bâki kalacaktır. Böylelikle memleket dâhilinde aynı mevzu üzerinde birbirinden farklı iki müruruzaman ve iki zilyedlik müddeti kabul edilmiş olacaktır. Bu da, âdil bir şey olmasa gerek.

Mâruzatım bundan ibarettir, takdir Yüksek Heyetinizindir.

REİS — Cemal Tüzün.

CEMAL TÜZÜN (Kocaeli) — Şimdi konuşan arkadaşımız, Hükümet teklifinin daha faz-

la vatandaş lehine olduğunu iddia ediyorlar. Aslında Hükümet teklifini sözcü arkadaşımızın izah edemediğine kaaniim.

Hükümet teklifi, köy hududu dâhilinde yeri olan bir kimsenin 100 dönüm olabileceğini âmir-dir. Halbuki encümen teklifinde on yerde ellişer dönümlük arazisi olan bir kimse 500 dönüm arazi verilebileceğini ifade etmektedir. Encümen teklifi, anlayışına göre daha vatandaş lehinedir.

REİS — Encümen.

MUVAKKAT EN. REİSİ MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Biz, Hükümet teklifinin ancak metnine bağlıyız. Ne kasedtiklerini elbette ki, hükümet âzası olmadığım için bilemem. Fakat encümen olarak biz bu teklifin vatandaşı ızrar etmemekte olduğuna kaani bulunuyoruz.

REİS — Buyurun.

ABDÜRRAHMAN FAHRİ AĞAOĞLU (Konya) — Ben sözlerime, kıymetli arkadaşım Mustafa Bağrıaçık'ın iki cümlesine temas ederek başlayacağım. Birincisi; bu kabil arazinin % 80 ni meradan açılan arazidir buyurdular. Bu yanlış bir ifadedir, yanlış bir tahmindir. Senelerden beri belki de asırlardan beri devam eden meradan hiç açılmamış olan tarlalar da bunun içindedir. Azami 15 seneden beri meralardan açılan tarlalar da bunun içindedir. Bu sebeple % 80, % 60 diye miktar tâyin etmek hatadır. Bu takdirler ancak indî olur.

İkincisi : Serbest bırakılırsa, 20 bin dönüm, 30 bin dönüm bir tarla şahit dinlemek suretiyle bir şahıs namına tescil edilir, buyurdular. Vatandaşlara, şahitlere ve hâkimlere bu kadar itimatsızlık doğru değildir. Bu hususa tekrar avdet edeceğim.

Muhterem arkadaşlar, mesele Kanunu Medenin kabulünden 20 sene sonra başlamıştır. Kanunu Medenin 639 ncu maddesi ile 20 senelik iktisabi müruruzaman kabul edilmiştir. Bu da mutlak değildir; kayıt ve şartlara bağlıdır. Bir gayrimenkulün fâsilasız ve nizasız malik sıfatıyla ve hüsnüniyetle zilyedi olan kimse hâkim kararıyla kendi namına tescilini isteyebilir. Mesele budur. Medeni Kanunumuz 1926 da meriyete girdi. Bu maddenin de 1946 dan sonra tatbikine başlandı. 1946 - 1954 senesine kadar geçen 8 sene içinde, makinâlı ziraatin en çok ilerlediği bir devrede hakikaten bâzı suiistimaller

oldu, olmadı değil. Meralar sürüldü; iki sene, üç sene sürüldü; zilyedi mahkemeye müracaat etti; hasım yok. Çünkü Medeni Kanun usulü muhakemeye ait hüküm koymamıştır. Hasım ve ilân şartı yok. Bir taraflı olarak ve kendi adamlarını da şahit göstermek suretiyle tescil talebinde bulundu ve tescil de ettirdi. Bu suiistimalleri önlemek için 1954 de Tapulana Kanununda değişiklik yapıldı ve vergi kaydı aransın dendi, daha başka şartlar ileri sürüldü. Hazine hasım gösterilecek. Arazi köy hudutları içinde ise muhtar hasım gösterilecek. Belediye hudutları içinde ise Belediye Reisi hasım gösterilecek. Mahkemeye dâva ilân edilecek, 2 ay veya üç ay böylece muhakeme bir inzibat altına alınmış oldu. Fazla olarak vergi kaydı aranacak. Arkadaşlar vergi kaydı aranması bizim esasatı hukukiyemize aykırıdır. Bütün vergi kanunlarını tetkik ediniz, bunlarda sarıh olarak der ki, vergi kayıtları ne mülkiyete ne de zilyedliğe delil olmaz. (Karîne sesleri) Karîne dahi değildir.

O gün birtakım suiistimaller muvacehesinde bu miktar 20 dönüm olarak kabul edildi. Fakat ne oldu? Aradan 5 sene kadar geçti, şimdi hükümet 100 dönüm teklif etmekte bir zaruret duymuştur. Hükümeti tazyik eden sebepleri bir az önce arkadaşımız Sabahattin Sayın söyledi. Evet, Sabahattin Beyin söylediği gibi suiniyet erbabı için 20 dönüm değil; 10 dönüm de, 5 dönüm de kâfi. Ne yapar? Araziyi parçalar. Bunu nasıl önleyebiliriz? Bir arazi vardır, 500 dönüm, bunu ellişer dönüme parçalar ve 10 parça yapar. Vatandaş lüzumsuz yere ihtilâfa düşürürüz. Bu kadar itimatsızlık doğru değildir.

MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Suiniyeti önledik.

ABDÜRRAHMAN FAHRİ AĞAOĞLU (Devamla) — Önleyemezsiniz Mehmet Bey. Bu, 50 dönümlük, 100 dönümlük bir parça içindir. İhtilâfı önlemeye çalışıyoruz. Bu kanunun bilhasa gayesi ihtilâfları önlemektir. Vatandaşlara kolaylıklar temin etmektir. Bir ihtilâf çıktığında komisyon mahallinde tetkikat, tahkikat yapacak, hasım göstererek, ilân yapılacak, ve muhakeme yapılacak. Şahit dinliyecek. Bu kadar deliller ve tahkikat karşısında mutlaka suiistimal... Ne yapıyor? Elli dönümü geçerse başka vesikalar aransın. Bu vesikalar nelerdir?

MEHMET DAİM SÜALP (Siird) — Vesikalardan biri.

ABDÜRRAHMAN FAHRİ AĞAOĞLU (Devamlı) — Bu vesikalardan biri aranacak. On yıl evvele ait vergi kaydı. Vergi kaydı gayrimenkullerde ne mülkiyete ne de zilyedliğe ait bir karinedir. Bir kimse mülkünü başkası namına yazdırır ve vergisini verir.

Mültezim senedi. İktisap senedi. Ben otuz senelik hukukçuyum; bir ayağımız çukurda demektir. Bu sayılan senetlerin hakiki mahiyetini B. M. Meclisinde ancak Osman Nuri Bey gibi birkaç kişi bilebilir. Ne olacak, tatbikatta bu gibi vesikalar bulunacak. İhdas edilecek. Filân yere ait iken falan yere aittir, diye gösterilecek.

Muhterem arkadaşlar; ben sizden istirham ediyorum, Kanunu Medenin mücerret hükmü birtakım suiistimallere yol açmış idi. Bir tarafı olarak hasımsız muhakeme, suiistimale yol açmış idi, bu tadil edildi. Köy ve Hazine hasımsızdır, bunda gerek Devlet için gerekse vatandaş için lüzumlu kolaylığı göstermek icabeder. Sabahattin Sayın arkadaşımızın fikirlerine iştirak ediyorum, zaten beraber 31 nei maddenin 2 nei fıkranın tayyü için bir tahrir verdik, bu fıkranın tamamen tayyü teklif ediyoruz. Eğer kabul ederseniz çok isabetli olacağına kaaniiz.

REİS — Cemal Tüzün. (Yok, sesleri)
Saadettin Karacabey.

SADETTİN KARACABEY (Bursa) — Muhterem arkadaşlar, kanunun bu maddesinin bir talihsizliği var, o da şundan tevellüdediyor. Geniş arazi bölgelerimiz var, dar arazi bölgelerimiz var. Geniş arazi bölge milletvekilleri derler ki; 50 dönümü 100 dönüme çıkarmak lâzımdır, aksi takdirde vatandaş tatmin edilemez. Bizim bölgemizde gayrimüşru olarak böyle 50 dönümü 100 dönüme çıkarırsanız, o köyde bir daha fakru zaruret içinde bulunan topraksız vatandaşlara verecek arazi bulamazsınız. Onun için Encümen arkadaşlarımız bunun bir vasatını bulmuşlar ve 50 dönümü kabul etmişlerdir. Konya milletvekilleri ısrar etmesinler. Memleketin her tarafı Konya kadar geniş araziye sahip değildir. Toprak komisyonlarının, bu toprakları başka türlü tevzi etmelerine imkân yoktur. Bu itibarla 50 dönüm mütedil bir miktardır.

Müddet meselesine gelince; arkadaşlarımızın müddet üzerindeki noktai nazarlarına iştirak etmiyorum. Çünkü her zaman Devletin gayrimenkulüne tecavüz edilmiyor, birçok zamanlarda da

bu şekilde müruruzaman iddiasında bulunularak ve bu müruruzamandan istifade ederek bâzı âciz ve naçiz vatandaşların da gayrimenkullerine tecavüz ediliyor. O vatandaşlar fakru zaruret içinde oldukları için haklarını arayamıyorlar. Onun için kanunda gösterilen müddetin aynen kabulünü maslahata daha uygun mütalâa etmekteyim, mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Ömer Özen.

ÖMER ÖZEN (Sinob) — Muhterem arkadaşlar, 31 nei madde üzerinde birçok arkadaşlarımız görüşlerini belirttiler. Yalnız burada arkadaşlarımızın noktai nazarları hep Hazine arzisi ile şahısların menfaati şeklinde tecelli etti. Arkadaşlar, Hazine bu araziye alıp da çiftlikler kurup işletecek değildir. Bu yerler, bu kürsüden zaman zaman iftiharla söylediğimiz ve daima da söyleyeceğimiz, topraksız köylüleri toprak sahibi yapmak için dağıtılmak üzere muhafaza edilecek arazidir. Burada birkaç arkadaşımız biçare köylünün hukukunu koruyalım derken bilâkis 3 - 5 zengin şu veya bu şekilde ele geçirdiği arazinin bunların elinde kalmasını temine çalışır bir durum hâsıl oldu. Biz köylüyü düşünüyorsak, encümenin teklif ettiği şekil en iyi şekildir, onu kabul edelim.

Şimdi deniyor ki, bunu 100 dönüme çıkaralım.

Bir defa Orta - Anadolu ele alınıyor. Hayır arkadaşlar. Orta - Anadolu'daki çiftçi vatandaşı toprak sahibi yapmak esas ise asgari dönüm 300 dönümdür. Bundan aşağı arazisi bulunan bir ailenin geçim durumu zordur. Bu 50 dönüm arazi ele alınırken, bu kıstas nazara alınmıştır. Bir çift öküzle ancak bir köylü 50 dönüm arazi sürebilir. Binaenaleyh, fakir bir köylüyü ele alırsak, bunun nihayet bir çift öküzü vardır. Ancak 50 dönüm sürecektir. Doğrudan doğruya hiçbir vesika aramadan kendisine tesvil ediyoruz. Memleketteki arazi durumunu hepimiz biliyoruz. Binaenaleyh, topraksız çiftçiyi topraklandırmak için dışarıdan toprak getirmek mümkün değildir. Bir taraftan vatandaşı üzmiyelim derken, bir taraftan da bir karış toprağı olmıyan köylüyü topraksız bırakmaya hakkımız yoktur.

Sonra, bunun tatbikatı, arkadaşımızın söylediği gibi, eski değildir, 1950 senesinden itibaren; memlekette motorlu ziraatin tatbikinden sonra bu hal tahaddüs etmiştir. Nitekim 1950 senesinde ekilen arazi 7 milyon hektar iken bugün 14 milyon hektara çıkmıştır. Binaenaleyh, 1940 la 1950 senesi arasında ekilen arazide % 5 dahi

fark yoktur. Bu % 100 fark on senelik farktır. Bu bakımdan arkadaşlarım lütfetsinler, bu tekliflerinden vazgeçsinler. Eğer hakikaten köylüyü korumak istiyorsak, encümenin tâyin ve tesbit ettiği müddet, rakamlar tamamen yerindedir, hence arkadaşlar tekliflerinden vazgeçerlerse köylüye en büyük yardımı yapmış olurlar.

REİS — Devlet Vekili.

DEVLET VEKİLİ İZZET AKÇAL (Rize) — Aziz arkadaşlarım, bu madde üzerindeki Hükümet teklifi komisyonda bir hayli münaakaşa edildikten sonra, maddedeki, miktarı değiştirmek suretiyle daha tahdidî bir hükme varılmış ve ona göre tedvin edilmiş bulunmaktadır. Hükümet görüşü üzerinde ayrıca bir mütalâa dermeyan edecek değilim. Yalnız bir arkadaş sözcüden Hükümetin kastedtiği gayrimenkul müdür, şahıs mıdır gibi bir sual sordu. Sözcü bunu cevaplandırmadı, ben Hükümet adına bildireyim ki, her parça araziye şâmil olmak üzere 100 dönümü lâyiha maddesi metnine derecetmiş bulunmaktayız. Sefer Bronat arkadaşım Borçlar Kanununun müruru zaman hakkındaki hükümlerden bahsettiler ve bir tezat içinde bulunduğumuza işaret buyurdular. Hayır, tezat halinde değiliz. Borçlar Kanununun iskatî müruruzaman hükmiyle bir tasfiye kanununda mevzu bahis ettiğimiz inşai nak temin eden müddeti birbirinden ayırmak lâzımdır. Doktrin bunu ayırmıştır, tatbikatçılar ayırmıştır. Bu bir tasfiye kanunudur. Memleketin vatan sathında gayrimenkulün % 80 gibi mühim bir kısmının tapuya bağlanmamış bulunduğu bir hakikattir. Ve yine bir hakikattir ki, on seneden beri aldığımız tedbirlerle her sene gayretlerimizi biraz daha artırmak suretiyle gayrimenkulleri tapuya bağlamak, tapu sicillerini tesis etmek, vatandaşa emniyet verebilmek için âzami gayret sarf etmekteyiz. Teşkilâtımızı her sene bir evvelki seneden daha fazla olarak tevsi etmekteyiz ve her sene biraz daha mücehhez olarak mesai yapmaktayız, her sene bir sene evvelkinden çok daha fazla arazi parselleme ve tapuya tescil etmek suretiyle vazife yapmaya devam etmekteyiz.

Bu işler esaslı bir programa bağlı bulunmakta ve Bütçe Komisyonunda da belirttiğimiz gibi, eğer teşkilâtımızı arzu ettiğimiz istikamette tevsi edebilecek olursak on sene sonunda vatan sathında gayrimenkul tapuya tescil edilmiş olacak ve on sene sonraki hükümetler, Büyük Millet

Meclisinden ve vatandaşlardan şikâyetler alınmayacaktır. (Soldan, inşallah sesleri) Çalışmalarımız bu yolda gitmektedir. Ayz ettiğimiz kanun bir tasfiye kanunudur.

Kanundaki müddetleri buna göre kabul etmek lâzımdır. Nitekim 5602 numaralı Kanun on sene müruru zamanı kabul etmiş idi. Fakat içtihatlar zoru ile, 6335 numaralı Kanunla bu müddet Kanunu Medeniye muvazî olarak tesbit edildi. Kanunu Medeni, ana kanun. Üzerinde tadilat yaparken çok düşünmek lâzım. Fakat bir tasfiye kanununda, ona muvazî hükümleri değil, adalet sistemini bozmayacak hizmeti yürütecek şekilde hükümleri vaz'etmek lâzım. Bu kanunun bünyesinde bu şekilde bir ayarlama yapılmış bulunmaktadır.

Bir arkadaşın; vergi kayıtlarının mülkiyet hakkının tesisinde bir delil bir karine olamayacağından, vergi kanunlarında bilhassa bu hususun tasrih edildiğinden bahsettiler. Biz kanun ile hüküm getiriyoruz. Meclis kabul ettikten sonra elbette ki, kanunla bu bir karine teşkil edecektir.

Bir arkadaşımız, maddenin 2 nci fıkrasının tamamen kaldırılmasından bahsettiler. O takdirde ne olacak? Mustafa Bağrıaçık arkadaşımızın dillendirmek istediği hususu kendiliğinden husule gelecek. Birkaç vatandaş geniş arazi üzerinde tasarruf vesikası getirebilecek veya şahitlerle bu araziyi şahsına tescil ettirebilecek. Ve Hükümetin teklif ettiği 100 dönüm veya komisyonun kabul ettiği 50 dönümlük kısmı mevzuubahsolmayacak topyekûn binlerce dönüm arazinin şahıs uhdesine tescilli mevzuubahsolacaktır. Gerçi biz, Hükümet olarak bir karış arazinin bile Hazinesinin uhdesinde vatandaş aleyhine olarak bırakılmasına taraftar değiliz. Vatandaş tarafından vatan sathında arzilerin her karışının tasarruf edilebilmesine, vatandaşın intikal etmesini Hükümet olarak arzu etmekteyiz. Ancak, Hükümet olarak büyük ve geniş vazifelerimiz vardır. Memleketin muayyen bir kısmında Km. kareye 70 küsur, muayyen bir yerinde, Muş ovasında veya Konya ovasında Km. kareye 4 kişi, 8 kişi, 12 kişi, 18 kişi düşmektedir. Devlet ve Hükümet olarak vazifelerimizi yapacağız. Arazisi olmayan köylüye arazi vermek mecburiyetindeyiz. Nitekim, bu vavize-mizi geniş çapta yapmaktayız. Vatandaşın zilyed bulunduğu tasarruf etmekte olduğu araziyi

elinden almamak, onu şahsi tasarrufunda bırakabilmek için madde hakkaniyete uygun kâfi hükümler ihtiva etmektedir. Her vatandaşın arazisinden tapuda kayıtlı olmıyanının - komisyonun kabul ettiğine göre - 50 dekarını ve tapuya kayıtlı olanının ise tamamını tescil ediyoruz. Ne şekilde kayıtlı olursa olsun. Eğer kayıt sahih değilse, sahih bir vesikaya istinad etmiyorsa, hüsnüniyete müstenit ve hileli hud'alı ise o zaman Hazinesinin dâva açmak hakkı vardır. Bir şahsın arazisine tecavüz etmişse, şahsın da dâva açmak hakkı vardır. Bunun haricinde tapuya tescil edilmemiş olan arazinin her parçasından 50 dönümünü vatandaşa veriyoruz. Beş yerde arazisi varsa 250, 10 yerde varsa 500 dönümünü kendi namına tescil ediyoruz. Hükümetin teklifinde her parça için 100 dönüm bırakılıyordu. Komisyon bunlar üzerinde günlerce durdu, çalıştı, ondan sonra müzakere ederek şu şekliyle huzurunuzda getirdi. İskân sebebiyle genişliğine tetkik ettikten sonra bu neticeye vardığı kanaatindeyim.

Yine bir arkadaşımız, bâzı iddialar ileri sürdü; suiniyetle vâkı hareketlerden bahsile bir şahsın arazisinin diğer bir şahıs tarafından hakkın ketmi suretiyle tescilinin mümkün olabileceğine işaret ettiler, bu maddenin tetkikine kadar geçen diğer maddelerin tetkikinden anlaşılacağı veçhile o şekilde tasrih edilmiştir ki, tapulama' yapılan yerde, tapulananacak arazi şahıs tarafından gösterilecek, arazi tesbit edilecek, bir heyet tetkik edecek ve bir itiraz hakkı tanınacak.

Bu itiraz heyete gelecek ve heyet tekrar tetkik edecek. Heyetin kararına razı olunmadığı takdirde; müstakil bitaraf bir hâkim mahalline gidip dolaşmak ve araziye görmek suretiyle her iki tarafın da iddia ve müdafaasını dinliyecek. Ondan sonra karar verecektir. Bu iki taraftan birisi Hazine de olabilecektir. Gayet sıkı bir usul tesis edilmek suretiyle, hakların tesbitine bu kanun bünyesinde imkân verilmiş bulunmaktadır. 2 nci fıkranın tamamıyla tayyının, huzursuzluk âmili olacağına kaani bulunduğu için buna taraftar değiliz. Takdir elbetteki en güzel şekilde Büyük Mecliste olacaktır.

SABAHAATTİN SAYIN (Konya) — Bir sual soracağım.

Efendim, 31 nci maddenin ikinci fıkrasında zilyedliği tevsik edecek evrakı müsbiteler muh-

telif maddeler halinde tadadedilmiştir. Baştaki iki vesika müstesna, o tadadedilen vesikaların yedi sekizi zilyedlik ve Medenî Kanun hükümlerine göre tamamen hukuki hüviyetlerini kaybetmiştir.

Şimdi bu maddenin kabulüyle hukuki kıymetlerini kaybetmiş olan evrakı müsbitelere bir hayatiyet veriliyor mu?

İkincisi bu böylece kabul edildikten sonra bu kanunun diğer bir maddesinde zilyedlik ve zilyedliğe mütedair evrakı müsbiteler bir senetle, noter senediyle devredilirse böyle bir devirde, hayatiyetini kaybetmiş olan vesikalar Hazineye yahut şahıslara aidolan arazide hiçbir gûna zilyedliği ve alâkası olmıyan şahıslara geçmektedir. Nasıl mâni olacaksınız?

DEVLET VEKİLİ İZZET AKÇAL (Devamla) — İkinci fıkrada 9 bentte mevzuubahsedilen vesikaları bir karîne olarak kabul etmekte ve onunla bir hayatiyet vermekteyiz. Şahsın hakkını tesbit ettiği için elbetteki bâzı vesikalar, zamanında hüküm ifade eden vesikaların kabul edilmesi lâzımdır. Onun için biz bunu kanun metnine yerleştirmiş bulunmaktayız. Bunlar, 1515 sayılı Kanunda tasarruf belgesi olarak kabul edilmiş bulunmaktadır. Vaktiyle tapu dairesi yerine iş yapan sipahiler tarafından verilmiş olan belgeleri dahi karîne olarak kabul etmek zarureti vardır. Aksi takdirde bir tasfiye kanunu mahiyetini iktisabetmez ve bir tasfiyeye imkân bulunmaz. Bu belgelerledir ki, ancak biz, şahsın üzerinde hak iddia ettiği yerde hak sahibi olup olmadığını anlıyacak ve ona göre hakkını tesbit edip tescilini yapacağız.

Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Sefer Eronat.

SEFER ERONAT (Yozgad) — Muhterem arkadaşlarım, Mehmet Daim Süalp arkadaşım der ki, Kanunu Medenînin 639 ncu maddesi ile bu kanunun 31 nci maddesinin hemahenk olması icabeder. Oradaki umumi kaideyi ihlâl etmek doğru olur mu? Ne kadar yerinde bir söz. Pekâlâ 29 ncu madde ile Kanunu Medenînin 638 nci maddesini nasıl bozdunuz? 638 nci maddeyi nasıl fuzuli dediniz, hüsnüniyet kaidelerini nasıl kaldırdınız? Orada bunu yaparsınız, benim için bu sebebi mucip, sebebi ret mi olur? Orada böyle burada böyle midir? Kanunun tekniği adaleti de tazammun ettiğine göre orada öyle, burada böyle diye bir hüküm vaz'etmek kanunun hüvi-

yetindeki ciddiyete asla uymıyan bir jest olur. 638 nci maddenin hüsnüniyet ve elde bulundurma kastının ne olduğunu senelere mahkeme kürsüsü önünde avukat olarak çalışmış bir arkadaşınız olarak bilen bir adamın. Nasıl oldu da 29 neu maddeyi bir kalemde geçtiniz burada? Ve nasıl oluyor da 31 nci maddeye gelince Kanunu Medenînin hükümlerine mutavaat ve riayet etmeye kanaat getiriyorsunuz? Bunu anlamadım.

Borçlar Kanununun vatandaşa vermiş olduğu bir hak vardır. Vatandaşa kanunun vermiş olduğu bir hakkı ikinci bir kanunla iptal edebilirsiniz. Fakat geri alamazsınız. Açıkça ve sarahaten dersiniz ki Kanunu Medenînin 639 neu maddesinde gayrimüseccel gayrimenkulde 20 senedir. İyi. Niçin 20 senedir? Şunun için. Bunu diyemiyorsunuz. Niye diyemiyorsunuz? Borçlar Kanununun 125 nci maddesi dâva müddetini 10 seneye indirdiği için. Şimdi bir şey çıktı; inşa hakkında müruruzaman, dâva hakkında müruruzaman, tescil hakkında müruruzaman.. Ben böyle şey duymadım arkadaşlar. Yeni duydum. İnşa hakkında müruruzaman ayrı imiş, dâva hakkında müruruzaman ayrı imiş.. Böyle bir şey olmaz. Yılanın büyüğü küçüğü olmaz, derler. Hakkın da büyüğü küçüğü olmaz. Küçük hak da haktır, büyük hak da haktır. Müruru müddetle, zaman aşımını karıştırmayın. Binaenaleyh, böyle inşa hakkında müruruzaman, dâva hakkında müruruzaman.. Bu olmaz arkadaşlar.. Ben sükûtu hak, müddeti ile müruruzamanı diye bir şey biliyordum ama inşa ve dâva hakkında bir müruruzaman bilmiyordum. Tenevvür ettim. Böyle bir şey yoktur, arkadaşlar.

Şimdi burada siz 20 sene değil, 50 sene olarak kabul edebilirsiniz. Büyük Millet Meclisi, kabul eder ama mevcudolan nizama itaat etmek ve onun hatırımı saymak suretiyle, Borçlar Kanununun 125 nci maddesine itaat ve riayet etmek zorundadır. Buna riayet etmeyiz, bu inşai hak hakkında değildir; bu dâva müruruzamanı, inşa hakkında müruruzaman Kanunu Medenînin 639 neu maddeki 20 senelik müruruzaman budur dersiniz. Dersiniz, her fikir muhteremdir ama, müntesibîni nezdinde muteber değildir. Muhterem olması başka, muteber olması başka. Fakat bunlara rağmen kabul ederseniz, muteber olmaz. Borçlar Kanununun kabul etmiş olduğu prensibe hürmet etmek lâzımdır. Benim bir gayrimü-

seccel gayrimenkulüm var, zilyedliğim 10 seneyi tecavüz etmiş. Kim dâva açacak Ahmet efendi. Ahmet Efendinin açmış olduğu dâva reddediliyor, niçin? 10 sene içinde dâva açmamış da onun için ben bekliyebeğim, tescil ettiremiyeceğim, niçin? 20 seneyi doldurmak için. Bu kadar beyhude niçinler, beyhude cevaplar içinde beyhude neticelere gitmek doğru mudur? Ama doğru olması için muayyen esaslara intibak etmiş olması ve ona müvazi olması lâzımdır. Borçlar Kanununun 125 nci maddesi ne demek efendim! Dediğiniz, dakikadan itibaren bendeniz buradan inerim giderim. Ama maddenin bir kıymeti varsa müruruzaman 125 nci madde on sene ise, gayrimenkullerde müruruzaman 1946 tarihli tevhide içtihat kararı ile bir sene indirilmiştir. Şimdi siz onu on sene değil de 20 seneye çıkarıyorsunuz. Aman efendim, Kanunu Medenînin 898 nci maddesi bir senelik müruruzamanı kabul etmiştir. Bir gayrimüseccel gayrimenkulü yedinde bulduran adam bir sene temellük etti mi zilyedi evvel zilyedlik dâvası müruruzamana uğramıştır. Nereden çıkarıyorsunuz yirmi seneyi? Niçin? Kanunu Medenînin esbabı mucebeseyle yazılmış. Her hangi bir esbabı mucibeye müstenidolmıyan, oraya yanlış olarak yirmi sene geçmiş, geçmese idi, ama geçmiş. Mademki, oraya geçmiş, (Bâtıla istinadetmek neticeyi mutlakada sıhhati ifade etmez). Mantığın kaidesi. Binaenaleyh burada on seneyi kabul etmek zorundayız, kabul etmezsiniz.

İnşa hakkı müruruzamanı, sukut hakkı müruruzamanı gibi birçok isimler verilebilir. Fakat muayyen olan bir eihet vardır ki, hukuk mesleğinde mevcut bulunan kaideler, efradı umumiyenin menfaatlerine muvafık olan yerlerde, itaat etmek zorundayız, bunu ümidetmekteyim ki, Hükümet olarak mademki, bir Tasfiye Kanunudur. Biraz daha tasfiyenin tesrii için bu hususu kabul etmek icbeder.

Şimdi 29 neu maddeye yetişemedim, talihsizlik oldu. Orada Kanunu Medenînin 638 nci maddesinin bağına bastınız, buraya gelince Borçlar Kanununun 125 nci maddesine istinaden bu ikisi arasındaki tezadı asla affetmem, viedanımda. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS --- Müfîf Erkuyumeu.

MÜFİT ERKUYUMCU (Bursa) --- Çok kısa konuşacağım.

Sefer Eronat'ın mütalâalarına iştirak etmiyorum. Medeni Kanun gayrimenkule mütalâlik müruruzamanları 639 ve diğer maddelerinde ayrı bir statüye tâbi tutmuş ve daha uzun müddetleri kabul etmiştir. Medeni Kanunda yazılı yirmi sene müruruzamanı on seneye indirmek evvelki kanunda zaten hatalı olmuştur. Bâtil makıysünaleyh olamaz. Orada yanlışlık yaptık diye burada tekrar etmek isabetli olmaz. Sefer Eronat'ın bahsettiği Borçlar Kanununun 125 nci maddesinin bu hâdiseye hiçbir alâkası yoktur. Bu, doğrudan doğruya dâva müruruzamanıdır. Gayrimenkule mütalâlik müruruzamanlar ise Medeni Kanunun gayrimenkule mütalâlik hükümlerinde toplanmıştır.

Borçlar Kanununun dâva hakkındaki mü-

ruzuzaman müddetini bu hâdiseye irca ederek burada da kabul etmek tamamen hukuk prensiplerine aykırı ve hatalı olur. Bu müddetin 20 sene olarak kabul edilmesini rica ederim. Mâruzatım bundan ibarettir.

REİS — Efendim daha söz alan arkadaşlar olmakla beraber, kifayet takrirleri gelmiştir. Maddenin tadilini, bâzı fıkraların tayyını teklif eden takrirler de vardır. Şu anda kanunun en mühim maddelerinden birini müzakere etmekteyiz. Ancak Riyaset şu anda karar msabı görmemektedir.

Bu itibarla evvelce alınmış karar gereğince 23 Mayıs 1960 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere inikada nihayet veriyorum.

Kapanma saati : 17,00

6. — SUALLER VE CEVAPLAR

A — TAHRİRİ SUALLER VE CEVAPLARI

1. — *Bursa Mebusu Hüseyin Bayrı'nın, Bursa Askerî Hastanesi inşaatının eksik kalan kısımlarının ne zaman tamamlanacağına dair sualine Millî Müdafaa Vekili Etem Menderes'in tahrirî cevabı (7/1101)*

T. B. M. Meclisi Yüksek Reisliğine

Aşağıdaki hususların Millî Müdafaa Vekili tarafından şifahi olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını rica ederim.

Bursa Mebusu
Hüseyin Bayrı

1. — Bursa Askerî Hastanesinin inşası kaç liraya mal olmuştur?

2. — Mezkûr hastanenin asansör ve saire gibi eksikliklerinin tamamlanması ne zaman mümkün olacaktır.

T. B. M. M.

Umumi Kâtipliği 6 . V . 1960
Kanunlar Müdürlüğü
Çıkan Kâğıt No. : 4334

Millî Müdafaa Vekâletine

8 . II . 1960 tarih ve 4334 sayılı yazımıza ektir :

Bursa Mebusu Hüseyin Bayrı'nın, Bursa Askerî Hastanesi inşaatının eksik kalan kısım-

larının ne zaman tamamlanacağına dair şifahi suali, cevap günü olan 29 . IV . 1960 tarihli 62 nci İnikatta takrir sahibi hazır bulunmadığından Dahilî Nizamnamenin 155 nci maddesinin 1 nci fıkrası gereğince, tahrirî cevap talebiyle verilmiş sayılmıştır.

Dahilî Nizamnamenin 152 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

T. B. M. M. Reisi V.
İ. Kirazoğlu

T. C.

M. M. V.

6 . V . 1960

Hususi Kalem Müdürlüğü

Ankara

Sayı : 26

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyasetine
Kanunlar Müdürlüğü 8 . II . 1960 tarih ve
6 - 486/4334 - 18750 sayılı yazılarına cevaptır :

Bursa Askerî Hastanesi inşaatı hakkında Bursa Mebusu Hüseyin Bayrı tarafından şifahi olarak istenilen ve 29 . IV . 1960 günlü zabıt hulâsasında tahrirî suale inkilâbı bildirilen sual takririne verilen cevabım ilişikte sunulduğunu arz ederim.

Millî Müdafaa Vekili
E. Menderes

1. Bursa Askerî Hastanesi 2 404 141,17 liraya mal olmuştur.

2. Hastane inşaatı altı blok halinde ele alınmıştır. Bunlardan dördü tamamen ve garaj bloku kısmen ikmal edilmek suretiyle bugünkü haliyle tam teşekküllü modern bir askerî hastane olarak hizmete girmiş bulunmaktadır. Buna rağmen bâzı noksanları mevcuttur. Asansörlerinden ikisi 1960 malî yılında ele alınmış bulunmaktadır. İçme suyunun tamamlanması işi için lüzumlu borular temin edilerek gönderilmiştir. Bunların fersiyatı ile beraber bâzı basit noksanları 1960 yılında tamamlanacaktır. Diğer eksiklikleri olan garaj blokunun ince inşaatı, havuz blokunun tamamı ve mevcut hamamın restorasyonu ile bahçe tanzimi işleri mütakıp senelerde ikmal edilecektir.

2. — *Malatya Mebusu Tefik Ünsalan'ın, Ziraat Bankasının İzmir - Kuruçeşme'de kurulmuş olan Yapı Kooperatifine kredi açtığına doğru olup olmadığına dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/1028)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Aşağıdaki sorunun Ticaret Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygularıyla rica ederim.

8 Mart 1960

Malatya Milletvekili
Dr. Tefik Ünsalan

Soru :

Ziraat Bankası İzmir Kuruçeşme'de kurulmuş bir yapı kooperatifine kanunsuz ve usulsüz olarak 40 milyon lira civarında kredi açıldığı doğru mudur? Kooperatifin ortakları kimlerdir?

T. C.

İç Ticaret Umum Müdürlüğü

Ticaret Vekâleti

7.V.1960

Banka ve Kredi

Sayı : 4/7149

Özü : İzmir - Kuruçeşme'de kurulmuş bir Yapı Kooperatifi hakkında

Türkiye Büyük Millet Meclisi Riyaseti Yüksek Makamına

Umumi Kâtiplik, Kanunlar Müdürlüğü ifadeli 18 . IV . 1960 tarihli ve 4704/19917 - 7/1028 sayılı yazıya C :

Malatya Mebusu Tefik Ünsalan'ın tarih ve sayısı yukarıda kayıtlı tezkereleri iliğinde alınan ve «İzmir - Kuruçeşme'de kurulmuş bir Yapı Kooperatifine T. C. Ziraat Bankasına kanunsuz olarak 40 milyon lira civarında kredi açıldığına doğru olup olmadığı ve Kooperatifin kurucularının kimlerden ibaret bulunduğu» hakkındaki sual tahriri tetkik edildi :

Mevcut kayıtlarımızın incelenmesi sonucunda İzmir'de müesses kooperatifler arasında, «İzmir - Kuruçeşme Yapı Kooperatifi» namında bir kooperatife raslanamamıştır.

Diğer taraftan, kooperatiflerin kuruluşları sırasında Vekâletimize tevdi ettikleri statülerinde çalışma sahaları ve merkezleri semt olarak belirtilmemekte olduğundan, çalışma sahası İzmir'in Kuruçeşme semtine munhasır bir kooperatifin mevcut bulunup bulunmadığı da tesbit edilememiştir.

Bu itibarla, talep buyurulan malûmatın arzına imkân görülememiştir.

Keyfiyet ittilâlarına saygı ile arz olunur.

Ticaret Vekili

H. Erkmen

3. — *Maras Mebusu Nusret Durakbaşı'nın, Çukurova Elektrik Türk Anonim Ortaklığı İdare Meclisi Reisinin şirkette hissedar olup olmadığına dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahrirî cevabı (7/1074)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

Aşağıdaki sorunun Ticaret Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletinizi saygı ile rica ederim.

23 . III . 1960

Maras Milletvekili

Nusret Durakbaşı

Çukurova Elektrik Türk Anonim Ortaklığının sevk ve idaresinde, İdare Meclisi Reisi ve Murahhas âzası sıfatıyla yer almış bulunan Adana Ziraat Bankası Müdürü Bay Ali Sağ şirkette hissedar mıdır? Ne kadar hissesi vardır? İdare Meclisi Reisliğine seçilmesine bu hisse kâfi midir? Kendisine normal İdare Meclisi Reisiği ücretinin dışında Umumi Heyet kararıyla muhtelif senelerde ödenmiş bulunan paraların miktarı ne kadardır? Kanun ve nizamla uygun mudur?

T. C.

Ticaret Vekâleti

7.V.1960

İç Ticaret Umum Müdürlüğü

Şirketler

Sayı : 4/7151

Özü : Maraş Milletvekili Nusret Durabaşa tarafından verilen sual tahriri hakkında

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü ifade-
siyle alınan 27 . IV . 1960 tarih ve 7/1074-4790-
20159 sayılı yazıya C:

Çukurova Elektrik Türk Anonim Şirketinin
İdare Meclisi Reisi Ali Sağ hakkında Maraş Mil-
letvekili Nusret Durakbaşa tarafından verilen
tahrirî sual tahriri üzerine yaptırılan tetkikat
neticesinde;

1. Çukurova Elektrik Anonim Şirketinin
İdare Meclisi Reisi Ali Sağ'ın 10 000 lira ser-
maye ile mezkûr şirkette hissedar bulunduğu,

2. Türk Ticaret Kanununun 313 neü mad-
desi gereğince 5 000 liralık hisseye sahip bulu-
nan hissedarların İdare Meclisi âzalığine seçilme-
si mümkün iken Ali Sağ'ın adı geçen Şirketin
İdare Meclisi âzalığine T. C. Ziraat Bankasının
temsileisi olarak seçildiği,

3. İdare Meclisi Reisliğine seçilen Ali Sağ'a
umumi heyet tarafından ayda 1 500 lira ücret
verilmesi kararlaştırılmış olmakla beraber adı ge-
çene T. C. Ziraat Bankası memuru olması dola-
yısıyla 6212 ve 7244 sayılı kanunlar hükümleri
muvacehesinde brüt 733 lira aylık ücret verildi-
ği ve mumaileyhe hiçbir suretle başka bir ücret
verilmediği,

Anlaşılmıştır.

Keyfiyet ittîlâlarına saygıyla arz olunur.

Ticaret Vekili

H. Erkmen

4. — *Burdur Mebusu Osman Eroğlu'nun,
Kestel gölünün kurutulması ve Arvalı çayından
sulama işlerinde faydalanılması için bir bent ya-
pılması hususunda ne düşünüldüğüne dair su-
line Nafia Vekili Tevfik İleri'nin tahrirî cevabı
(7/975)*

20 . II . 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Aşağıdaki sorunun Nafia Vekili tarafından

yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

Saygılarımla.

Burdur Milletvekili

Osman Eroğlu

«Kestel gölünün kurutulması ve bu göle dökü-
len Arvalı çayından sulama işlerinde faydalanıl-
ması için bir bend yapılması hususunda vekâleti-
nize ne düşünülmektedir?»

T. C.

Nafia Vekâleti

Hususi Kalem

Sayı : 487

Özü : Burdur Mebusu Osman
Eroğlu'nun yazılı sual tahriri
hakkında.

T. B. M. Meclisi Reisliğine

Ankara

6 . IV . 1960 gün ve 4570-19427 sayılı yazını-
za karşılıktır :

Kestel gölünün kurutulması ve Arvalı çayın-
dan sulama işlerinde faydalanılması için bir bend
yapılması hakkında Burdur Mebusu Osman Er-
oğlu tarafından verilen yazılı sual tahriri aşağıda
cevaplandırılmıştır :

Kestel gölü fennen mümkün olan tedbirlerle
kurutulmuştur. Burası kapalı bir havzadır. Ka-
palı havzaya Onaç çayı (Diğer adıyla Arvalı çay-
ı), Bucak çayı ve Korkuteli çayı akmaktadır.
Korkuteli çayı bir tünelle derine edilerek Akde-
nize akıtılmıştır. Normal yağışlı yıllarda ova ta-
mamen kurudur. Çok yağışlı yıllarda zaman za-
man ova kısa bir müddet için su altında kalmak-
tadır. Bunun sebebi de bu suları çeken düden'in
kâfi gelmemesidir.

Bu itibarla, bu durumu da önlemek maksa-
diyle Onaç çayı üzerinde bir baraj yapılması ta-
savvur olunmaktadır. Barajın sulama suyu tuta-
bileceği şüphelidir. Zira arazi kalkerdir ve jeolo-
jik formasyon müsait değildir. Sadece taşkın ön-
leme bakımından baraj yapılması üzerinde durul-
maktadır.

Bilginiz saygı ile rica olunur.

Nafia Vekili

T. İleri

5. — *Sivas Mebusu Şinasi Moran'ın, PTT
Umum Müdürlüğüne ait otomobillerden birinin
mevzuata aykırı olarak Ankara - Sivas arasında*

kullanılıp kullanılmadığına dair sualine Münakalât Vekili Şemi Ergin'in tahriri cevabi (7/1002)

T. B. M. M. Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Sayın Münakalât Vekili tarafından yazılı cevaplandırılmasına tavassut buyurulmasını arz ederim.

Sivas Mebusu
Dr. işnasi Moran

PTT Umum Müdürlüğüne ait otomobillerden biri iki seneden beri hiç durmadan şehirlerarası (Ankara - Sivas) Sefer yapmaktadır. Aynı oto Ankara'da lokanta, gazino, sinema ve bar kapılarından eksik olmadığı gibi, tahsis edilen zatın kadın, erkek arkadaşlarını da birlikte gezdirir.

Mevzuata tamamen aykırı olarak Sivas D. P. İl Başkanı tarafından hususi oto gibi kullanılan bahis konusu vasıtanın, daha rahat kullanılması için diğer başmüdürlüklerde emsali olmamasına rağmen, Sivas PTT Başmüdürlüğü emrine verileceği de öğrenilmiştir.

Teferruatından bir mesele olması hasebiyle bu soruyla ilgili buyurulacağı tahmin ettiğim mezkûr yolsuzluğun önlenmesi hususunda ne düşünülmektedir?

T. C.

Münakalât Vekâleti 3. V. 1960
Başmüşavirliği
Dosya No. 11
Kayıt No. 542/3971

Özet: Sivas Mebusu Şinasi Moran'ın yazılı soru takriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

13. IV. 1960 gün ve Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğü 4586 - 19496 sayılı yazı karşılığıdır :

Sivas Mebusu Şinasi Moran tarafından PTT Umum Müdürlüğüne ait otomobillerden birinin mevzuata aykırı olarak Ankara - Sivas arasında kullanılıp kullanılmadığına dair tahriri soru takririne verilen cevap ilişikte takdim edilmiştir.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

Münakalât Vekili
Ş. Ergin

PTT Umum Müdürlüğünün tesislerinin te-
merküz ettiği bazı mühim başmüdürlüklerle te-

lefon müdürlüklerinde, vazifelerinin icabı olarak, servis arabaları bulunmaktadır.

Bu cümleden olarak, gerek telekomünikasyon ve gerekse posta yollarının birleştiği bir merkez olan Sivas Başmüdürlüğü emrine de bir Station - Wagon hizmet arabası tahsis edilmiştir.

Bu arabanın hizmet icabı Ankara'ya geliş ve gidislerinde, PTT İdare Meclisi toplantısı için Ankara'ya gelen İdare Meclisi Âzası Rifat Öçten'in de bir iki defa istifade ettiği vâkı ise de, vasıtalar ancak vazifelilere munhasıran servis işlerinde kullanılmaktadır.

6. — *Maraş Mebusu Nusret Durakbaşa'nın, Maraş Otomatik Telefon Şebekesinin ne vakit faaliyete geçirileceğine dair sualine Münakalât Vekili Şemi Ergin'in tahriri cevabi (7/1010)*

3. III. 1960

T. B. M. M. Riyasetine

Aşağıdaki sorunun Münakalât Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâletlerinizi rica ederim. Maraş Mebusu
Nusret Durakbaşa

Maraş otomatik telefon şebekesi 2 seneden beri ikmal edilmiş ve fakat santral bağlanmamıştır. Otomatik Telefonun faaliyete geçmesini geciktiren sebepler nelerdir? Ne vakit faaliyete geçebilecektir?

T. C.

Münakalât Vekâleti 9. V. 1960
Başmüşavirliği
Dosya No. 11
Kayıt No. 543/3972

Özeti: Maraş Mebusu Nusret Durakbaşa'nın tahriri soru takriri Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine

15. IV. 1960 gün Umumi Kâtiplik Kanunlar Müdürlüğünün 4479/19829 sayılı yazı karşılığıdır.

Maraş Mebusu Nusret Durakbaşa tarafından Maraş Otomatik Telefon Şebekesinin ne vakit faaliyete geçirileceğine dair tahriri soru takririne verilen cevap ilişikte takdim edilmiştir.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

Münakalât Vekili
Ş. Ergin

1 000 hatlık Maraş otomatik telefon santrali montajı işi bu defa İsveç'te Eriesson Firmasıyla varılan anlaşma gereğince 1. VI. 1960 tarihinde başlanılarak 30. XI. 1960 tarihinde ikmal edilmek üzere programa alınmıştır.

7. — *Elâzığ Mebusu Nâzım Öztürk'ün, Elâzığ'da inşa edilmekte olan Et Kombinasının ne zaman faaliyete geçirileceğine dair* sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahriri cevabı (7/1026)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına
Aşağıdaki sorunun Ticaret Vekili tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygılarımla rica ederim.

8 Mart 1960

Elâzığ Milletvekili
Nâzım Öztürk

Soru :

1. Elâzığ'da inşa edilmekte olan Et Kombinasının temel atma tarihi ile, bugüne-kadar inşa ve sair için yapılan masrafların yekûnu nedir?

2. İşin kaçta kaç ikmal edilmiştir? İnşaat ne zaman bitirilecek ve Kombina ne zaman faaliyete geçirilecektir?

3. İşin bir an evvel ikmal için Vekâletçe ne gibi tedbirler düşünülmektedir?

T. C.

Ticaret Vekâleti

10 Mayıs 1960

Teşk. Umum Müdürlüğü

Şb. IV

Sayı : 6/5912

Özü : Elâzığ Et Kombinası Hk.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
18 . IV . 1960 - 7-1026/4701-19914 sayılı yazıları C:

Elâzığ'da inşa edilmekte olan Et Kombinasının ne zaman faaliyete geçirileceğine dair Elâzığ Mebusu Nâzım Öztürk tarafından verilen ve yukarda tarih ve numarası kayıtlı tezkerelerine ekli olarak gönderilen 8 . III . 1960 tarihli tahriri sual takririni üzerine durum tetkik ettirildi.

1. Elâzığ'da inşa edilmekte olan Et Kombinasının temel atma tarihi 20 . X . 1957 dir.

Bugüne kadar yapılan inşaat masrafı tutarı, 1. 567 000 TL. dir.

2. İnşaatla ait işin % 46,5 ü ikmal edilmiştir. İnşaat ek mukaveleye göre 18 . IX . 1960 tarihinde ikmal edilecektir.

Kombinanın faaliyete geçirilmesi makina ve tesisatın ihaleye çıkarılmasından iki sene sonra mümkün olabilecektir.

Keyfiyet bilgilerine saygıyla arz olunur.

Ticaret Vekili

H. Erkmen

8. — *Ankara Mebusu Selim Soley'in, Et ve Balık Kurumu Ankara Kombinasında Personel ve Sosyal İşler Şefi tarafından işçilere verilen şifahi talimata dair sualine Ticaret Vekili Hayrettin Erkmen'in tahriri cevabı (7/1099)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Aşağıdaki sorunun Ticaret Vekili tarafından sözlü olarak cevaplandırılmasına delâlet buyurulmasını saygı ile rica ederim.

Ankara Milletvekili

Selim Soley

Et - Balık Kurumu Ankara Kombinasında 24 . VIII . 1959 günü Personel ve Sosyal İşler Şefi Mehmet Voyvoda tarafından bütün işçilere şifahi bir talimat verilmiştir.

Bu talimatta ezcümle :

1. İşçi devamlı olsa dahi bütün sene fazla mesaiye mecburdur.

2. İşçi bütün sene hafta tatili yaptırılmadan çalışmaya mecburdur.

3. Elbise istemeyin, ister veririz, iste vermeyiz.

4. Sık sık doktora çıkanların işine son vereceğiz. Doktora çıkanlar istirahat alamazlarsa, doktorda geçirdikleri müddetin parasını keseceğiz.

5. Kasabı hamallıkta çalıştırabiliriz.

6. Hiçbir işçi mesai dâhil veya haricinde işçi temsilcisi ile konuşmayacaktır. Aksi halde hem işçiyi, hem de işçi mümessilini işinden kovarız.

Şeklinde konuşmuştur.

İş Kanununun âmir hükümlerine aykırı bu talimattan ve işçi temsilcilerinin idari makamlarla görüşmelerinin yasak edildiğinden Vekâletin haberi var mıdır? Önlenmesi için emir verildi mi?

T. B. M. M.
Umumi Ktipliği
Kanunlar Müdürlüğü
3624

6 . V . 1960

Ticaret Vekâletine

4 . I . 1960 tarih ve 3624 sayılı yazımıza
ektir :

Ankara Mebusu Selim Soley'in, Et ve Balık Kurumu Ankara Kombinasında Personel ve Sosyal İşler Şefi tarafından işçilere verilen şifahi talimata dair şifahi suali, cevap günü olan 29 . IV . 1960 tarihli 62 nci İnkatta tahrir sahibi hazır bulunmadığından Dahilî Nizamnamenin 155 nci maddesinin 1 nci fıkrası gereğince, tahrirî cevap talebiyle verilmiş sayılmıştır.

Dahilî Nizamnamenin 152 nci maddesinin 2 nci fıkrası gereğince cevaplandırılmasını saygılarımla rica ederim.

T. B. M. M. Reisi V.

T. C.

Ticaret Vekâleti
Hususi Kalem Müdürlüğü
Özel : 1/503

9 . V . 1960

Türkiye Büyük Millet Meclisi Reisliğine
4 . I . 1960 tarih ve 6/463-3624-15798 sayılı
yazıya e:

Et ve Balık Kurumu Ankara Kombinasında Personel ve Sosyal İşler Şefi tarafından işçilere verilen şifahi talimat hakkında Ankara Mebusu Selim Soley tarafından verilen sual tahririne ait hazırlanan malûmat ilişik olarak sunulmuştur.

Saygılarıyle,

Ticaret Vekili
Hayrettin Erkmn

Et ve Balık Kurumunun, işçilerle olan münasebeti, iş emniyeti, çalışma şartları, sağlık korunma ve İş Kanununun tatbikatı gibi işçilerle alakalı hususlarda kuruma ait iş yerleri âmirlerinin zaman zaman işçilerle hasbilhalde bulunmalarının, işlerin selâmetle yürütülmesi bakımından kurumca lüzumlu görülmesi üzerine, diğer iş yerlerinde olduğu gibi, Ankara Et Kombinasında da 24 . VIII . 1959 tarihinde bir toplantı yapılmış ve işçilere yukarıda bahsedilen mevzular ile alakalı ve evvelece Kombina Müdürünün tasvibettiği metin ile dahilî yeknesak talimatname okunmuştur.

Bunun haricinde, Kombina Müdürünün de hazır bulunduğu bu toplantıda Personel ve Sosyal İşler Şefi tarafından İş Kanununun hükümleri hilâfına her hangi bir söz sarf edilmiştir.